

Bind I - kapitel 5

DE TI BUD

FORKLAREDE MED HENSYN TIL DERES YDRE OG INDRE MENING.

282. Der gives ikke et folkeslag på hele jordkloden, som ikke ved, at det er ondt at slå ihjel, at bedrive hor, at stjæle, og at vidne falsk, ligesom også, at hvis ikke disse onder vare forbudne ved love, ville kongeriger, republikker og et hvilket som helst ordnet samfund gå til grunde. Hvem kan da antage, at det israeltiske folk var så tåbeligt fremfor de andre, at det ikke vidste, at disse ting vare onder? Man må derfor undre sig over, at disse love, som var almindeligt kendt overalt på jorden, blev forkyndt med så stort under fra Sinai bjerg af Jehovah selv. Men hør! de blev forkyndt med så stort under, for at de kunne vide, at disse love ikke blot var borgerlige og moralske love, men også Guddommelige love, og at handle imod dem var, ikke blot at gøre ondt mod ens næste, det vil sige, mod ens medborger og mod samfundet, men også at synde mod Gud. Derfor blev disse love ved forkyndelsen fra Sinai bjerg af Jehovah også gjort til religionslove. Det er klart, at hvad som helst Jehovah befaler, befaler Han, fordi det hører til religionen, og at det følgelig må gøres for frelsens skyld. Men førend budene forklares, skal noget forud skikkes om deres hellighed, for at det kan blive åbenbaret, at der er religion i dem..

DE TI BUD VAR SELVE HELLIGHEDEN I DEN ISRAELITISKE KIRKE.

283. Eftersom de ti buds forskrifter var Ordets førstegrøde og følgelig førstegrøden af den kirke, som skulle indstiftes hos det israeltiske folk, og fordi de i en kort hovedsum omfattede alt i religionen, hvorved der opstår en forening af Gud med mennesket og af mennesket med Gud, derfor var de så hellige, at intet var helligere. At de vare høj hellige, fremgår klart af det følgende: At Herren Jehovah selv steg ned på Sinai bjerg i ild og med engle, og derfra forkyndte dem med lydelig røst, og at bjerget var omgærdet, for at ingen skulle komme det nær og dø. At hverken præsterne eller de ældste skulle nærme sig det, men Moses alene. At disse bud blev skrevet på to stentavler med Guds finger. At da Moses bragte tavlerne ned anden gang, skinnede hans ansigt. At tavlerne siden hen blev nedlagt i Arken, og denne stillet i det inderste i tabernaklet, og nådestolen sat over den, og derover cheruber af guld. At dette inderste i tabernaklet, hvor Arken var, kaldtes det allerhelligste. At udenfor forhænget, indenfor hvilket Arken stod, var der sat mange ting, som fremstillede hellige ting i Himmelen og kirken, og som vare følgende: Bordet, belagt med Guld, hvorpå skuebrødene lå, guldalteret, hvorpå der brændtes røgelse, og guldlysestagen med syv lamper, samt også tæpperne rundt omkring af fint linned, purpur og skarlaget. Helligheden af hele dette tabernakel var ikke fra noget andet end fra loven, som var i Arken. På grund af tabernaklets hellighed fra loven i Arken, lejrede hele det israeltiske folk sig efter befaling omkring det i orden efter stammerne, og drog afsted i orden efter det, og så var der en sky over det om dagen og en ildstøtte om natten. På grund af denne lovs hellighed og Jehovahs nærværelse i den, talte Jehovah over nådestolen mellem cheruberne med Moses, og Arken kaldtes: „Jehovah der.“ At det ikke var Aron tilladt, at træde inden for forhænget uden med ofre og røgelse, for at han ikke skulle dø. På grund af Jehovahs nærværelse i denne lov og omkring den, skete der også mirakler ved Arken, hvori loven var, såsom at Jordans vande skiltes ad, og at folket gik over på tør grund, så længe som Arken stod stille midt i floden. At Jerichos mure faldt sammen, da Arken blev båret omkring dem. At filisternes gud Dagon først faldt på sit ansigt foran Arken, og siden hen lå med hovedet og begge hænderne afhugget på tempelets dørtærskel. At for dens skyld flere tusinde Bethsemiter blev slagne. At Usa døde, fordi han rørte ved den. At denne ark af David blev ført ind i Zion med offer og fryderåb, og siden hen af Salomon ind i Jerusalems tempel, hvor den udgjorde dets allerhelligste, foruden mange andre ting, hvoraf det fremgår, at de ti bud vare selve helligheden i den israeltiske kirke.

Den Sande Kristne Religion.

Den universale teologi for den Nye Kirke

som er forudsagt af Herren i Daniel 7: 13, 14 og i Åbenbaringen 21: 1, 1

284. Hvad der ovenfor er anført om denne lovs forkyndelse, hellighed og magt, findes i følgende skriftsteder: *At Jehovah steg ned på Sinai bjerg i ild, og at bjerget da røg og bævede, og der var torden, lyn, en tyk sky og basunlyd (2. Mos. 19 : 16-18; 5. Mos. 4 : 1 I ; 5 : 19-23). At folket før Jehovahs nedstigen beredte sig og helligede sig i tre Dage (2. Mo. 19 : 10, I I , 15). At bjerget var omgærdet, for at Ingen skulle nærme sig til dets fod og komme nær, så at han skulle dø, og heller ikke præsterne, men Moses alene (2. Mos. 19 : 12, 13, 20-23 ; 24 : 1, 2). Loven forkyndtes fra Sinai bjerg (2. Mos. 20:2-17 ; 5. Mos. 5 : 6-21). At loven blev skrevet på to stentavler, og at den blev skrevet med Guds finger (2. Mos. 31 : 18; 32:15, 16; 5. Mos. 9:10). At da Moses bragte disse tavler ned fra bjerget anden gang, skinnede hans ansigt, så at han bedækkede det med et slør, medens han talte med folket (2. Mos. 34 : 29--35). At tavlerne blev nedlagt i Arken (2. Mos. 25:16; 40 : 20; 5. Mos. 10 : 5; 1. Kong. 8: 9). At nådestolen blev sat over Arken, og at cheruber af guld blev stillet på den (2. Mos. 25 : 17-21). At Arken med nådestolen og cheruberne blev sat i tabernaklet, og at den udgjorde dets første og således dets inderste, og at bordet, der var belagt med guld, og hvorpå skuebrødene lå, og røgelsealteret af guld, og lysestagen med guldlamperne, udgjorde det ydre af tabernaklet, og de ti tæpper af fint linned, purpur og skarlaget det yderste af det (2. Mos. 25 : 1 til enden; 26 : 1 til enden; 40:17-28). At det sted, hvor Arken stod, kaldtes det allerhelligste (2. Mos. 26 : 33). At hele det israelitiske folk lejrede sig omkring tabernaklet i orden efter stammerne og drog afsted i orden efter samme (4. Mos. 2 : 1-34). At der da over tabernaklet var en sky om dagen og en ildstøtte om natten (2. Mos. 40:38; 4. Mos. 9:15, 16 til enden; 14: 14; 5. Mos. 1 : 33). At Jehovah talte med Moses over Arken mellem cheruberne (2. Mos. 25 : 22 ; 4. Mos. 7 : 89). At Arken på grund af loven i den kaldtes „Jehovah der“; thi Moses sagde, når Arken rejste: „Stå op, Jehovah“, og når den hvilede: „Kom tilbage, Jehovah“ (4. Mos. 10:35, 36; Psal. 132: 8). At det på grund af lovens hellighed ikke var tilladt Aron at træde indenfor forhænget, uden med ofre og Røgelse (3. Mos. 16:2-14 og de følgende vers). At på grund af nærværelsen af Herrens magt i loven, som år i Arken, ad skiltes Jordans vande; og så længe som Arken stod stille midt i floden, gik folket over på det tørre (Jos.3: 1-17; 4:5-20). At ved, at Arken blev båret omkring Jericho, stadens mure faldt sammen (Jos. 6 : 1-20.) At Dagon, filisternes Gud, faldt ned på jorden foran Arken, og siden hen lå på tempelets dørtærskel med hovedet og begge hænderne afhugget (1. Sam. 5). At Betsemiterne for Arkens skyld blev slagne i et antal af flere tusinde (1. Sam. 6 : 19). At Usa døde, fordi han rørte ved Arken (2. Sam. 6: 7). At Arken blev indført i Zion af David, med ofringer og fryderåb (2. Sam. 6: 1-19). At Arken blev indført af Salomon i Jerusalems tempel, hvor den udgjorde dets allerhelligste (1. Kong. 6:19, og de følgende vers; 8:3-9).*

285. Eftersom der ved denne lov er forening af Herren med mennesket og af mennesket med Herren, derfor kaldes den pagten og vidnesbyrdet, pagten, fordi den forener, og vidnesbyrdet, fordi den bekræfter overenskomsten i pagten, thi pagt betegner i Ordet forening, og vidnesbyrd bekræftelse og bevidnelse af overenskomsten. Af den grund var disse tavler to, den ene for Gud og den anden for mennesket. Foreningen virkes af Herren, men kun, når mennesket gør de ting, som er skrevet på hans tavle, thi Herren er bestandigt nærværende, og ønsker at træde ind, men mennesket må, ifølge den frihed, han har fra Herren, lukke op; thi Han siger: *Se, Jeg står ved døren og banker; dersom nogen hører min røst og åbner Døren, til Ham vil jeg gå ind og holde nadver med ham, og han med mig (Joh. Åb. 3 : 20). At de stentavler, hvorpå loven var skrevet, kaldes pagtens tavler, og at Arken fra dem kaldtes pagtens ark, og selve loven pagten, kan ses 4. Mos. 10: 33; 5. Mos. 4 : 13, 23; 5: 2, 3; 9 : 9; Josva 3 : 11; 1. Kong. 8.19, 21 ; Joh. Åb. 11 :19, og andetsteds. Eftersom pagt betegner forening, derfor siges der om Herren, at Han skal være en pagt for folket (Es. 42:6; 49:8); og Han kaldes pagtens engel (Mal. 3: 1), og Hans blod pagtens blod (Matt. 26 : 28; Sach. 9 : 11 ; 2. Mos. 24 : 4-10); og derfor kaldes Ordet den gamle pagt og den nye pagt, thi pagter sluttet for kærlighedens, venskabet, samfundslivets og foreningens skyld.*

286. Så stor Hellighed og så stor magt var der i denne Lov, fordi den var hovedsummen af alt i religionen; thi den blev indskreven på to tavler, hvoraf den ene indeholder i en hovedsum alt, som har hensyn til Gud, og den anden i en hovedsum alt, som har hensyn til mennesket. Derfor kaldes budene i denne lov *de Ti Ord* (2. Mos. 34 : 28; 5. Mos. 4: 13; 10:4). De kaldtes således, fordi *ti* betegner alt, og *ord* betegner sandheder, thi der var mere

end ti ord. At *ti* betegner alt, og at *tiender* indførtes på grund af denne betegnelse, kan ses i *Åbenbaringen afsløret nr. 101* ; og at denne Lov er hovedsummen af alt i religionen, vil blive set i det følgende.

DE TI BUD INDEHOLDER I BOGSTAV BETYDNINGEN DE ALMINDELIGE FORSKRIFTER FOR LÆRE OG LIV, MEN I DEN ÅNDELIGE OG DEN HIMMELSKE BETYDNING I UNIVERSAL FORSTAND ALT.

287. Det er bekendt, at de ti bud i Skriften fortrinsvis kaldes Loven, fordi de indeholde alt, hvad der hører til lære og liv; de indeholder nemlig ikke alene alt, hvad der har hensyn til Gud, men også alt, hvad der har hensyn til mennesket, hvorfor denne lov blev skrevet på to tavler, hvoraf den ene handler om Gud og den anden om mennesket. Det er også bekendt, at alt, hvad der angår lære og liv, har hensyn til kærlighed til Gud og kærlighed til næsten. Alt i disse kærligheder indeholdes i de ti bud. At hele Ordet ikke lærer andet, fremgår af disse Herrens ord: *Jesus sagde, Du skal elske Herren din Gud af dit ganske hjerte, og i din ganske sjæl, og i dit ganske sind, og din næste som dig selv; af disse to bud hænger al loven og profeterne* (Matt. 22 : 37-40). Loven og profeterne betegner hele Ordet. Endvidere: *En lovkyndig stod op og fristede Jesus og sagde: Meste! hvad skal jeg gøre, for at jeg kan arve et evigt liv? Men Jesus sagde til ham: hvad er der skrevet i loven, hvorledes læser du? Men han svarede og sagde til Ham : Du skal elske Herren din Gud af dit ganske hjerte, og af din ganske sjæl, og af din ganske styrke, og af dit ganske sind, og din næste som dig selv. Og Jesus sagde: Gør dette, og du skal leve* (Lukas 10: 25-28). Fordi nu kærlighed til Gud og kærlighed til næsten er alt i Ordet, og de ti bud i den første tavle i en hovedsum indeholder alt, hvad der har hensyn, til kærlighed til Gud, og i den anden tavle alt, hvad der har hensyn til kærlighed til næsten, så følger deraf, at de indeholde alt, hvad der har hensyn til lære og liv. Ved betragtning af de to tavler viser det sig, at de er således forbundne, at Gud fra sin tavle ser hen til mennesket, og at omvendt mennesket fra sin ser hen til Gud, og at der altså er en gensidig henseen som er sådan, at Gud fra sin side aldrig ophører at se hen til mennesket og at virke sådanne ting, som har hensyn til, hans frelse; og hvis mennesket da modtager og gør de ting, som er i hans Tavle, så finder der en gensidig forening sted, og da sker det efter Herrens Ord til den lovkyndige: *Gør dette, og du skal leve.*

288. 1 Ordet nævnes ofte loven, og det skal nu siges, hvad der forstås ved den i laveste betydning, ligesom også i en videre og i den videste betydning. I laveste betydning forstås der ved loven de ti bud, i en videre betydning de vedtægter, som blev givet Israels børn ved Moses, og i den videste betydning forstås der hele Ordet. *At der ved loven i laveste betydning forstås de ti bud, er bekendt, men at der ved loven i en videre betydning forstås de vedtægter, som blev givet Israels børn ved Moses,* fremgår deraf, at hver enkelt vedtægt for sig i anden Mosebog kaldes lov, som f. eks. *Dette er loven om skyldofferet (3. Mos. 7 : 1). Dette er loven om takkeofferet (7 : 1 1). Dette er loven om mad offeret (6 :7 og de følgende vers). Dette er loven om brændofferet og om madofferet og om syndofferet og om skyldofferet og om fyldelsesofferet og om takofferet (7:37). Dette er loven om dyr og fugle (1 I : 46). Dette er loven for hende, som føder en dreng eller en pige (12 : 7). Dette er loven om spedalskheds plage (13 : 59 ; 14 : 2, 32, 54, 57). Dette er loven om den, som har flåd (15 : 32). Dette er nidkærheds-loven (4. Mos. 5 : 29, 30). Dette er Nasiræer-loven (6:13, 21). Dette er renselses-loven (I 9:14). Dette er loven om den røde kvie (19:2). Loven for kongen (5. Mos. 17:14-19). Ja, hele bogen af Moses kaldes loven (31 :9, 11, 12, 26);* desuden også i det Nye Testamente, som hos Lukas 2 : 22; 24 : 44; Job. I : 46; 7 : 22, 23; 8:5, og andre steder. At disse vedtægter forstås ved lovens gerninger af Paulus, hvor han siger, at *mennesket bliver retfærdiggjort ved troen, uden lovens gerninger* (Rom. 3: 28), ses klart af, hvad der der følger; og også af hans ord til Peter, som han irettesatte, fordi han levede på jødisk vis, hvor han i et vers tre gange siger, at *Ingen retfærdiggøres ved lovens gerninger* (Gal. 2 : 14-16). *At der ved loven i den videste betydning forstås hele Ordet, er klart af følgende steder: Jesus sagde: Er der ikke skrevet i eders lov: I er Guder?* (Joh. 10 : 34). Dette er skrevet i Psalme 82:6. *Folket hoben svarede: Vi har hørt af loven, at Kristus bliver evindelig* (Joh. 12 : 34). Dette er skrevet i Psalme 89:29; 110:4; Daniel 7:14. *De ord, som er skrevet i deres lov, må fuldkommes; de hadede mig ufor skyldt* (Joh. 15:25). Dette er skrevet i Psalme 35:19. *Farisæerne sagde: Mon nogen af de øverste har troet på ham? Men hoben, som ikke kender loven* (Joh. 7 : 48, 49). *Det er lettere, at*

himmelen og jorden forgår, end at en tæddel af loven bortfalder (Luk. 16: 17). Ved loven her forstås hele den hellige skrift, foruden på tusinde steder hos David.

289. At de ti bud i den åndelige og himmelske betydning indeholder universalt alle lære- og livsforskrifter, således alt, hvad der har hensyn til tro og næstekærlighed, er, fordi Ordet i bogstavbetydningen, i alle og hver enkelt del deraf, eller i det almindelige og det særskilte, indeholder to indre betydninger, een, som kaldes, åndelig, og en anden, som kaldes himmelsk, og fordi i disse to betydninger den guddommelige sandhed er i sit lys og den guddommelige godhed i sin varme. Da nu Ordet i det hele og i hver enkelt del er af en sådan beskaffenhed, er det nødvendigt, at de ti bud forklares overensstemmende med disse tre betydninger, som kaldes den naturlige, den åndelige og den himmelske. At Ordet er således beskaffent, vil være klart af, hvad der er påvist ovenfor i kapitlet om *den Hellige Skrift eller Ordet*, Nr. 193-208.

290. Den, som ikke ved, hvordan Ordet er beskaffent, kan ikke have nogen forestilling om, at der er en uendelighed i enhver del deraf, det vil sige, at det indeholder utallige ting, som ikke engang englens kunne fremdrage. Enhver ting deri kan sammenlignes ved et frøkorn, som kan vokse op af jorden til et stort træ og frembringe en stor mængde frø, hvorfra der igen kan komme lignende træer, som tilsammen udgør en have, og fra dennes frø andre haver, og således i det uendelige. Således er Herrens Ord i enhver enkelt del, og således er fornemmelig de ti bud, thi fordi disse lære kærlighed til Gud og kærlighed til næsten, er de en kort hovedsum af hele Ordet. At Ordet er således, forklarer Herren også ved en lignelse, nemlig denne: *Guds rige er lig et sennepskorn, som et menneske tog og såede i sin ager. Dette er vel mindre end alt andet frø, men når det vokser op, er det større end urterne og bliver et træ, så at himmelens fugle kommer og bygger rede i dets grene* (Matt. 13 : 31, 32; Mark. 4 :31, 32; Luk. 13: 18, 19). Sammenlign også Ezekiel 17:2-8. At der er en sådan uendelighed af åndelige frøkorn eller sandheder i Ordet, kan ses klart af englens visdom, som helt og holdent stammer fra Ordet; den vokser hos dem i al evighed, og jo visere de blive, desto klarere ser de, at visdom er uendelig, og kommer til erkendelse af, at de selv kun er i dens forhal, og at de, selv i det aller mindste, ikke kunne nå til Herrens guddommelige visdom, som de kalder et dyb. Eftersom nu Ordet er fra dette dyb, fordi det er fra Herren, er det åbenbart, at der i alle dets dele er en vis uendelighed.

DET FØRSTE BUD

DU SKAL IKKE HAVE NOGEN ANDEN GUD FOR MIT ANSIGT.

291. Disse er det første buds Ord (2. Mos. 20 :3; 5. Mos. 5: 7), hvorved der i Ordets *naturlige betydning*, som er bogstavbetydningen, nærmest forstås, at afguder ikke må tilbedes, thi derefter følger: *Du skal ikke gøre dig, et udskåret billede eller nogen lignelse af det, som er i himmelen oventil, eller det, som er på jorden nedentil, eller det, som er i vandet under jorden. Du skal ikke bøje knæ for dem og ikke tilbede dem, thi Jeg, Jehovah, din Gud, er en nidkær Gud* (2. Mos. 20 : 4-5). At der ved dette bud nærmest forstås, at man ikke skal tilbede afguder, var, fordi der førend denne tid og efter den, lige til Herrens komme, var afgudsdyrkelse i en stor del af Asien; Grunden til denne dyrkelse var den, at alle kirker, før Herren kom, var fremstillende og forbilledlige, og forbillederne og fremstillingerne var sådanne, at guddommelige ting fremstilledes under forskellige figurer og billeder, som folkehoben, da det var glemt, hvad der betegnedes ved dem, begyndte at tilbede som guder. At det israelitiske folk også var i en sådan dyrkelse, medens det var i Ægypten, fremgår klart af guldkalven, som de tilbad i ørkenen i stedet for Jehovah, og at de senere hen ikke afstod fra den dyrkelse, fremgår af mange steder i Ordet, såvel det historiske som det profetiske.

292. Ved dette bud: *Der skal ikke være nogen anden Gud for mit Ansigt* forstås også i den naturlige betydning, at intet menneske, død eller levende, skal tilbedes som en Gud, hvilket også skete i den asiatiske Verden og rundt om på forskellige steder. Mange af hedningernes guder var ikke andet, f.eks. Bål, Astaroth, Chemos, Milkom, Beelzebub, og i Athen og Rom Saturn, Jupiter, Neptun, Pluto, Apollo, Pallas o.s.v., hvoraf de først dyrkede nogle som hellige, derefter som guddommelige væsener og til sidst som guder. At de også dyrkede

levende mennesker som guder, er klart af mederen Darius's befaling, at ingen i tredive dage skulle bede Gud om noget, men kongen alene; hvis nogen gjorde anderledes, skulle han kastes i løvekulen (Daniel 6:8 til Enden).

293. 1 *den naturlige betydning*, som er bogstavbetydningen, forstås der også ved dette bud, at ingen uden Gud, og intet uden det, som udgår fra Gud, skal elskes over alle ting, hvilket også stemmer overens med Herrens Ord (Matt.22:35-37; Luk. 10:25-28); thi den og det, som elskes over alle ting, er for den, som elsker, Gud og guddommeligt. Således gør den, som elsker sig selv eller også verden over alle ting, sig selv eller verden til sin Gud. Dette er årsagen til, at sådanne mennesker ikke af hjertet anerkender nogen Gud; de bliver derfor forenede med deres lige i helvede, hvor alle de er samlede, som har elsket sig selv og verden over alle ting.

294. *Den åndelige betydning* af dette bud er den, at man ikke skal tilbede nogen anden Gud end Herren Jesus Kristus, fordi Han er Jehovah, som kom til verden og udførte genløsningen, uden hvilken intet menneske, ej heller nogen engel kunde frelses. At der foruden Ham ikke er nogen anden Gud, fremgår af følgende skriftsteder: *På den dag skal man sige: Se! denne er vor Gud, som vi have ventet skulle frelse os. Denne er Jehovah, som vi have ventet; lader os fryde og glæde os ved Hans frelse* (Esaj. 25:9). *En røst af een, som råber i ørkenen: bereder vejen for Jehovah, baner på den øde mark en sti for vor Gud; thi Jehovahs herlighed skal åbenbares, og alt kød tilhobe skal se det. Se! Herren Jehovih skal komme med væld. Han skal vogte sin hjord som en hyrde* (40 :3, 5, 10, 11). *Hos dig alene er Gud, og der er ingen Gud ydermere; sandelig, du er en skjult Gud, Israels Gud er en frelser* (45 : 14, 15). *Er ikke Jeg Jehovah? og der er ingen Gud ydermere uden Jeg, ingen retfærdig Gud og frelser uden Jeg* (45 : 21). *Jeg er Jehovah, og der er ingen frelser uden Jeg* (43:11 ; Hos. 13 : 4). *Alt kød skal kende, at Jeg, Jehovah, er din frelser og din genløser* (49 : 26 ; 60 : 16). *Hvad vor genløser angår, da er Jehovah Zebaoth Hans navn* (47:4; Jerem. 50:34). *Jehovah min klippe og min genløser* (Psal. 19:15). *Så siger Jehovah, din genløser, Israels hellige: Jeg er Jehovah din Gud* (Esaj. 48:17; 43:14, 15; 49:7). *Så siger Jehovah, din genløser: Jeg, Jehovah, gør alt, og alene af mig selv* (44:24). *Så siger Jehovah, Israels Konge og hans genløser, Jehovah Zebaoth: Jeg er den første og den sidste, der er ingen Gud uden Jeg* (44 : 6). *Jehovah Zebaoth er Hans navn, og din genløser, Israels hellige, skal kaldes al jordens Gud* (54:5). *Abraham kender os ikke, Israel erkender os ikke, men Du, Jehovah, er vor Fader, vor genløser, fra evighed er Dit navn* (63 : 16). *Et barn er os født, en søn er os given, Hans navn er Under, Rådgiver, Gud, Helt, Evigheds Fader, Fredsfyrste* (9 : 6). *Se, de dage komme, da Jeg vil oprejse David en retfærdig spire, og Han skal herske som konge, og dette er Hans navn: Jehovah vor retfærdighed* (Jerem. 23:5, 6; 33: 15, 16). *Philippus siger til Jesus: Vis os Faderen! Jesus siger til ham: Den, som ser mig, ser Faderen; tror du ikke, at Jeg er i Faderen, og Faderen er i Mig?* (Joh. 14:8, 9, 10). *I Jesus Kristus bor hele guddommens fylde legemlig* (Colos. 2:9). *Vi er i sandheden, i Jesus Kristus: Denne er den sande Gud og det evige liv. børn, vogt eder for afguder!* (1. Joh. 5: 20, 21). Disse skriftsteder beviser klart, at Herren, vor Frelser, er Jehovah selv, som tillige er skaber, genløser og genføder. Dette er den åndelige betydning af dette bud.

295. *Den himmelske betydning* af dette bud er, at Jehovah Herren er uendelig, umåelig og evig, at Han er almægtig, alvidende og alnærværende, at Han er den første og den sidste, begyndelsen og enden, som var, er og vil være, at Han er selve kærligheden og selve visdommen, eller selve det gode og selve det sande; følgelig selve livet, derfor den eneste, fra hvem alle ting er.

296. Alle, som anerkender og tilbeder nogen anden Gud end Herren Frelseren Jesus Kristus, som er selve Jehovah Gud i menneskelig skikkelse, synder imod dette første bud, ligeledes også de, som overtaler sig selv til at tro, at der er tre guddommelige personer, som virkeligt er til fra evighed. I samme grad som disse bekræfter sig i denne vildfarelse, bliver de mere og mere naturlige og kødelige, og da kan de ikke i deres indre forstå nogen guddommelig sandhed, og dersom de hører og modtagee den, besudler de den og indhyller den helt igennem i vildfarelser. De kan derfor sammenlignes med dem, som boer i det nederste eller underjordiske stokværk af et hus, og som en følge deraf ikke hører noget af, hvad de, der bor i andet eller tredje stokværk, indbyrdes taler om, fordi loftet over deres hoveder forhindrer lyden fra at trænge igennem. Det menneskelige sind er ligesom

et hus med tre stokværk, i hvis nederste stokværk de er, som har bekræftet sig til gunst for tre guder fra evighed af; i andet og tredie stokværk er de, som anerkender og tror, at der er een gud under en synlig, menneskelig skikkelse, og at Herren Gud Frelseren er denne Gud. Fordi det sanselige og kødelige menneske, i sig selv betragtet, blot er naturligt, er han fuldstændigt dyrisk, og kun forskellig fra det umælende dyr deri, at han kan taler og tænker. Han er derfor ligesom en, der lever i en dyregård, hvor der er alle slags vilde dyr, og hvor han snart spiller løve, snart bjørn, snart tiger, leopard eller ulv, ja, han kan også spille får, men så ler han i sit hjerte deraf. Det blot naturlige menneske tænker ikke på guddommelige sandheder uden fra verdslige ting, altså fra sansbedrag, thi han kan ikke hæve sit sind op over disse. Hans troslære kan derfor sammenlignes med en grød, tillavet af avner, som han nyder som lækkerier, eller således som det blev befalet Profeten Ezekiel, at han skulle blande hvede, byg, bønner, linser, hirse og spelt med menneske- eller komøg, og deraf bage sig brød og kager, og således fremstille kirken, således som den var hos det israelitiske folk (Ezek. 4 :9 og de følgende vers). Således er det også med kirkens lære, som er grundet og bygget på tre guddommelige personer fra evighed af, hvoraf hver for sig er Gud. Hvem ville ikke kunne se det forfærdelige i denne tro, hvis den, som den er i sig selv, skulle blive fremstillet i et billede for hans øjne, således at de tre stod i orden ved siden af hinanden, den første prydet med scepter og krone, den anden holdende i sin højre hånd en bog, som er Ordet, og i sin venstre et kors af guld, besprængt med blod, og den tredie, omgjordt med vinger, stående på en fod ifærd med at flyve og virke, og derover skrevet: *Disse tre personer, der er lige så mange guder, er een Gud.* Hvilken vis mand ville ikke ved synet af dette billede sige ved sig selv: Oh, hvilket hjernesvind ! Men han ville sige noget helt andet, hvis han så et billedet af een guddommelig person med himmelsk stråleglans om hovedet med denne overskrift: *Dette er vor Gud og tillige vor skaber, genløser og genfæder, altså vor frelser.* Ville ikke denne vise mand kysse dette billede, og tage det hjem med sig ved sit bryst og ved synet af det fryde sit eget, sin hustrus, sine børns og sine tjeneres hjerte?

DET ANDET BUD

DU SKAL IKKE TAGE JEHOVAH DIN GUDS NAVN FORFÆNGELIGT, THI JEHOVAH SKAL IKKE AGTE DEN USKYLDIG, SOM TAGER HANS NAVN FORFÆNGELIGT.

297. Ved at tage Jehovah Guds navn forfængeligt, forstås *i den naturlige betydning*, som er bogstavbetydningen, selve navnet og misbrugen af det i allehånde samtaler, fornemmelig i falsk tale eller løgn, og i sværgeren uden grund, og i det øjemed at gøre sig skyldfri i onde hensigter, som er forbandelser, og i trolddomskunster og besværgelser. Men at sværge ved Gud og hans hellighed, ved Ordet og evangeliet, når det sker ved kroninger, ved Indvielser til præsteembedet og ved aflæggelse af troskabsed, er ikke at tage Guds navn forfængeligt, medmindre den, der sværger, senere hen forkaster sine løfter som forfængelige. Men Guds navn, som i sig selv er helligt, må bestandigt bruges ved de hellige handlinger, der høre kirken til, som i bønner, salmer og i al gudsdyrkelse, og ligeledes i prædikener, og når der skrives om kirkelige ting. Grunden hertil er den, at Gud er i alt, hvad der har hensyn til religion, og når Han påkaldes på rette måde, er Han nærværende ved sit navn og hører; herved helliges Guds navn. At Jehovah Guds navn i sig selv er helligt, er klart af dette navn på grund af, at jøderne fra deres første tid af ikke har vovet, og fremdeles ikke vover at sige *Jehovah*, og at evangelisterne og apostlene af hensyn til dem heller ikke ville sige det, hvorfor de i stedet for Jehovah sagde Herren, således som det fremgår af forskellige skriftsteder, der fra det gamle testamente i oversættelse er overført til det nye, hvor der i stedet for Jehovah nævnes Herren, som f.eks. Matt. 22:35, Lukas 10:27, sammenlignet med 5 Mos. 6 : 5, og andetsteds. At navnet *Jesus* ligeledes er helligt, er bekendt fra apostelen, som siger, at i det navn skulle alle knæ bøje sig, deres, som er i himlene og på jorden, og desuden derved, at det ikke kan nævnes af nogen djævel i helvede. Guds navne, der ikke må tages forfængeligt, er flere, såsom : *Jehovah, Jehovah Gud, Hærskarernes Jehovah, Israels Hellige, Jesus og Kristus samt den Helligånd.*

298. I *den åndelige betydning* forstås der ved Guds navn alt, hvad kirken lærer fra Ordet, og hvorved Herren påkaldes og tilbedes. Alt dette er Guds navn i et indbegreb, og ved at tage Guds navn forfængeligt forstås

Den Sande Kristne Religion.

Den universale teologi for den Nye Kirke

som er forudsagt af Herren i Daniel 7: 13, 14 og i Åbenbaringen 21: 1, 1

derfor at bruge noget deraf i letsindig og falsk tale, i løgne, forbandelser. Trolddomskunster og besværgelser, thi dette er også at laste og bespotte Gud, altså Hans navn. At Ordet, og hvad der derfra er i kirken, følgelig al gudsdyrkelse, er Guds navn, vil blive klart af disse Steder : *Fra solens opgang skal mit navn påkaldes (Es. 41:25). Fra solens opgang til dens nedgang skal nazit navn være stort blandt folkeslagene, og på hvert sted skal fremføres røgtelse for mit navn. I vanhelliger mit navn, når i siger: Jehovahs bord er besmittet, og i blæser på mit navn, når I fremføre det røvede, det halte og det syge (Malach. I : 11-13). Alle folk vandrer i deres Guds navn, og vi vie vandre i Jehovahs, vor Guds, navn (Micha. 4 : 5). De skal tilbede Jehovah på et sted, hvor Han skal sætte sit navn (5. Mos. 12 : 5, 11, 13, 14, 18; Kap. 16 : 2, 6, 11, 15, 16; det vil sige, hvor Hans Dyrkelse er). Jesus sagde: Hvor to eller tre er forsamlede i mit navn, der er Jeg midt iblandt dem (Matt. 18 : 20). Så mange som modtog Ham, dem har Han givet magt at være Guds børn, dem, som tro på Hans navn (Joh. 1 : 12). Hvo, som ikke tror, er allerede dømt, fordi han ikke har troet på Guds enbårne søns navn (Joh. 3:18). De, som tror, skal have livet i Hans navn (Job. 20 : 31). Jesus sagde: Jeg har åbenbaret dit navn for menneskene, og kundgjort dem dit navn (Job. 17 : 6, 26). Herren sagde: Jeg har nogle få navne i Sardes (Joh. Åb. 3 : 4); foruden på mange andre steder, hvor der, ligesom i de forudgående, ved Guds navn forstås det guddommelige, som udgår fra Gud, og hvorved Han tilbedes. Men ved Jesu Kristi navn forstås alt, som har hensyn til genløsningen, til Hans lære og følgelig til frelsen, ved Jesus alt, hvad der hører til frelsen ved genløsningen, og ved Kristus alt, hvad der hører til frelsen ved Hans lære.*

299. *I den himmelske betydning forstås der ved, at tage Guds navn forfængeligt, det, som Herren sagde til farisæerne : At synd og bespottelse skal forlades menneskene, men bespottelse imod ånden skal ikke forlades menneskene (Matt. 12:31). Ved bespottelse imod ånden forstås bespottelse imod guddommeligheden af Herrens menneskelige og imod Ordets hellighed. At Herrens guddommelig-menneskelige forstås ved Jehovah Guds navn i den himmelske eller højeste betydning, er klart af disse ord: Jesus sagde: Fader, herliggjør Dit navn! og der udgik fra himmelen en røst, som sagde: Både har Jeg herliggjort og vil atter herliggjøre det (Joh. 12 : 28). Hvadsomhelst I bede om i Mit navn, det vil jeg gøre, for at Faderen må blive herliggjort i Sønnen ; dersom I bede om noget i Mit navn, vil jeg gøre det (14:13, 14). I Herrens bøn betegnes i den himmelske betydning ved : „Helliget worde Dit navn“ heller ikke noget andet, og ligeledes ved navn (2. Mos. 23 : 2i ; Esajas 63 : 16). Da bespottelse imod ånden ikke forlades menneskene, ifølge Herrens Ord i Matt. 12 : 31, 32, og det er det, der forstås i den himmelske betydning, derfor er der føjet til dette bud : Thi Jehovah skal ikke agte den uskyldig, som tager Hans navn forfængeligt.*

300. At der ved nogens navn ikke blot forstås hans navn, men også hele hans beskaffenhed, ses klart af navne i den åndelige verden, hvor intet menneske beholder det navn, som han fik ved dåben og fra Faderen eller hans slægt, medens han var i verden, men enhver benævnes der efter hans beskaffenhed, og englene få navn efter deres moralske og åndelige liv; det er også dem, der forstås ved disse Herrens ord : Jesus sagde: Jeg er den gode hyrde ; fårene høre Hans røst, og Han kalder sine egne får ved navn, og fører dem ud (Joh. 10 : 3). Og ligeledes ved disse ord: Jeg har nogle få navne i Sardes, som ikke har besmittet deres klæder. Den, som sejrer, på ham vil jeg skrive stadens, det nye Jerusalems, navn, og mit det nye navn (Joh. Åb. 3: 4, 12). Gabriel og Michael er ikke navnene på to personer i himmelen, men ved disse navne forstås alle i himmelen, som er i visdom om Herren og tilbeder ham. Heller ikke forstås der ved personers og steders navne i Ordet personer og steder, men ting, som have hensyn til kirken. Heller ikke i den naturlige verden forstås der ved navn blot navn, men tillige personens beskaffenhed, fordi denne knytter sig til hans navn, thi der siges i daglig tale: „Han gør dette for sit navns skyld eller for sit navns berømmelses skyld; den mand har et stort navn,“ hvorved der betegnes, at han er berømt for de egenskaber, som er i ham, f.eks. snilde, lærdom, fortjenstfuldhed o.s.v. Hvem ved ikke, at den, som laster og bagtaler nogen med hensyn til hans navn, også laster og bagtaler hans livs handlinger? De er forbundne i tanken; derfor ødelægges hans navns anseelse. Således forholder det sig også med den, der med ringeagt nævner en konges, en hertugs eller en anden stormands navn; han kaster derved også vanære på deres majestæt og værdighed. Det samme gør den, som udtaler Nngens navn i en foragtelig tone; han nedsætter

derved tillige hans livs handlinger. Dette gælder om enhver person, og ifølge alle rigers love, er det ikke tilladt nogen at angribe og skade hans personlige egenskaber og deraf følgende rygte.

DET TREDIE BUD

KOM SABBATENS DAG IHU, AT DU HOLDER DEN HELLIG; SEKS DAGE SKAL DU ARBEJDE OG GØRE AL DIN GERNING; MEN DEN SYVENDE DAG ER SABBAT FOR .JEHOVAH DIN GUD.

301. At dette er det tredie bud, kan ses i 2. Mos. 20 : 8, 9, 10, og 5. Mos. 5 : 12, 13, 14. Ved dette forstås der *i den naturlige betydning*, som er bogstavbetydningen, at seks dage er for mennesket og hans arbejder, og den syvende for Herren og for menneskets hvile fra Ham. *Sabbat* betyder i grundsproget *hvile*. I blandt Israels børn var sabbaten alle helligheders hellighed, fordi den var et forbillede på Herren ; de seks dage på Hans arbejde og kampe med helvederne, og den syvende på Hans sejr over dem og således hvile; og fordi den dag var et forbillede på slutningen af Herrens hele genløsningsværk, derfor var den selve helligheden. Men da Herren kom til verden, og derfor forbillederne vedrørende Ham ophørte, blev den fag en fag for undervisning i guddommelige ting, og således også en hviledag fra arbejder og en dag for betragtninger over sådanne ting, som angå frelsen og det evige liv, såvel som en dag for udøvelse af næstekærlighed. At den blev en dag for undervisning i guddommelige ting, er klart deraf, at Herren på den dag lærte i tempelet og synagogerne (Mark. 6 :2; Luk. 4:16, 31, 32; 13:10), og at Han sagde til den mand, som blev helbredt: *Tag op din seng og gå!* og til farisæerne: *At det var tilladt disciplene at samle aks på Sabbatens dag og spise dem* (Matt. 12 : 19; Mark. 2 : 23 til enden; Lukas 6 : 1-6; Joh. 5:9-19). Ved hver enkelt af disse ting betegnes i den åndelige betydning, at blive undervist i, hvad der henhører til læren. At den dag også blev en dag for udøvelse af næstekærlighed, er klart af, hvad Herren gjorde og lærte på sabbatens dag (Matt. 12:10-14; Mark. 3 : 1-9; Luk. 6:6-12; 13:10-18; 14:1-7; Joh.5:9-19; 7:22, 23; 9:14, 16). Af disse og de forudgående steder er det klart, hvorfor Herren sagde, at *Han er Herre også over sabbaten* (Matt. 12:8; Mark. 2:28; Luk. 6:5); og fordi Han sagde dette, så følger deraf, at den dag var et forbillede af Ham selv.

302. Ved dette bud *i den åndelige betydning* betegnes menneskets omdannelse og genfødsel fra Herren; ved de *seks arbejdsdage* Kampen imod kødet og dets begjærigheder, og til samme tid imod de ondheder og falskheder, som er hos ham fra helvede; og ved *den syvende dag* betegnes hans forening med Herren og derved genfødsel. At mennesket, så længe som denne kamp varer, har åndeligt arbejde, men at han, når han er genfødt, har hvile, vil klart ses af de ting, som herefter skal siges i kapitlet om *omdannelse og genfødsel*, fornemmelig af de følgende ting der: I. *Genfødsel fuldbyrdes på en måde, som tilsvarende den, hvorpå mennesket undfanges, bæres i moders liv, fødes og opdrages.* II. *Den nye fødsels første handling kaldes omdannelse, som er fra forstanden, og den anden kaldes genfødsel, som er fra Viljen og der efter fra forstanden.* III. *Det indre menneske må først omdannes, og derved det ydre.* IV. *Der opstår da en kamp mellem det indre og det ydre menneske, og det, der sejrer, hersker over det andet.* V. *Det genfødte menneske har en ny vilje og en ny forstand o.s.v.* Grunden, hvorfor menneskets omdannelse og genfødsel betegnes ved dette bud i den åndelige betydning, er, fordi det falder sammen med Herrens arbejde og kampe imod helvederne, og med sejren over dem, og derefter hvile; thi Herren omdanner og genføder mennesket og gør ham åndelig på samme måde, som Han herliggjorde sin menneskelighed og gjorde den guddommelig; dette er, hvad der forstås ved *at følge Ham*. At Herren havde kampe, og at de kaldes *arbejde*, er klart hos Esajas Kap. 53 og 63; og at lignende ting kaldes arbejde med hensyn til mennesket, ses af Es. 65: 23 og Joh. Åb. 2 : 2, 3.

303. I *den himmelske betydning* forstås der ved dette bud forening med Herren, og da først fred som en følge af beskyttelse mod helvede; thi ved *sabbat* betegnes hvile og i denne højeste betydning fred; Herren kaldes derfor *Fredsyrste*, og Han kalder også sig selv *Fred*, hvad der fremgår af følgende skriftsteder: *Et barn er os født, en søn er os given, og fyrstendømmet skal være på hans skulder, og hans navn skal kaldes Under, Rådgiver, Gud, Helt, Evigheds Fader, Fredsyrste; på mangfoldiggørelsen af hans herredømme og fred skal der ikke være*

*nogen ende (Es. 9 : 6, 7). Jesus sagde: Fred lader Jeg eder, min fred giver Jeg eder (Joh. 14 : 27). Jesus sagde: Dette har Jeg talet til eder, for at i skal have fred i Mig (16 : 33). Hvor dejlige på bjergene er dens fødder, som bærer glædeligt budskab, som forkynnder fred og siger til Zion : Din Gud er konge (Es. 52: 7). Jehovah har forløst min sjæl i fred (Psal. 55: 19). Retfærdigheds gerning skal være fred, og retfærdigheds løn Hvile og tryghed indtil evig tid; og mit folk skal bo i fredens hytter og i trygheds boliger og i stille, rolige steder (Es. 32: 17, 18). Jesus sagde til de halvfjerdsindstyve, som Han udsendte: Når I gå ind i et hus, da sig først: Fred være med dette hus! Og er der sammesteds et fredens barn, skal eders fred hvile på ham (Luk. 10:5, 6; Matt. 10:12, 13, 14). Jehovah vil tale fred til sit folk; retfærdighed og fred kysse hinanden (Psal.85:9, 11). Da Herren selv viste sig for disciplene, sagde Han: Fred være med eder! (Job. 20 : 19, 21, 26). Den fredstilstand, hvori de, som genfødtes af Herren, skulle komme, handles der desuden om hos Esajas (Kap. 65 og 66), og på andre steder; og de, der optages i den nye kirke, som Herren i vore dage opretter, ville komme ind i den. Hvad den fred er i sin væsenhed, hvori himmelens engle er, og de, som er i Herren, kan ses i værket om *Himmel og Helvede*, Nr. 284-290. Heraf er det også klart, hvorfor Herren kalder sig *Sabbatens Herre*, det vil sige, Hvilens og Fredens Herre.*

304. Den himmelske fred, som er beskyttelse imod helvederne, for at ondt og falsk ikke skal opstige derfra og bryde ind, kan i mange henseender sammenlignes med den naturlige fred, såsom med fred efter krige, når Enhver lever i sikkerhed for fjender, og trygt i sin stad, i sit eget hus, på sit eget jordegods og i sin egen have. Det er, ligesom profeten siger, når han taler naturligt om den himmelske fred: *De skulle bo, hver under sit vintræ og under sit figentræ, og ingen skal forfærde dem* (Micha 4 :4; Esajas 65:21, 22, 23). Den kan også sammenlignes med sindets vederkvægelse og hvile efter anstrængende arbejde og med mødres husværelse efter fødsler, når deres kærlighed, som kaldes *storge* (moderkærlighed), ytrer sin fryd. Den kan også sammenlignes med stilhed og klarhed efter storme, mørke skyer og torden, og ligeledes med våren efter en tilendebragt streng vinter, og da med glæden ved synet af den unge sæd på markerne og af blomsterne i haver, enge og skove. Den kan også sammenlignes med sindstilstanden hos dem, som efter storme og farer på havet nå havnen og sætte foden på det længselsfuldt ønskede land.

DET FJERDE BUD

ÆR DIN FADER OG DIN MODER, PÅ DET DINE DAGE MÅ FORLÆNGES, OG DET MÅ GÅ DIG VEL PÅ JORDEN.

305. Således læses dette bud i 2. Mos. 20 : 12 og 5. Mos. 5 : 16. Ved *at ære din fader og din moder i den naturlige betydning*, som er bogstavbetydningen, forstås der at ære dine forældre, at adlyde dem, at vise dem hengivenhed og være taknemmelig imod dem for deres velgerninger, som består deri, at de ernære og klæde deres børn, og indføre dem i verden, så at de kunne virke i den som borgerlige og sædelige mennesker, og ligeledes i Himmelen ved religionens forskrifter; således drager de omsorg for deres timelige vel og også for deres evige lyksalighed, og de gør alt dette af den kærlighed, i hvilken de er fra Herren, i hvis sted de handler. I forholdsmæssig betydning forstås der den ære, som myndige skal yde deres formyndere, hvis forældrene er døde. I en mere udstrakt betydning forstås der ved dette bud, at ære kongen og øvrigheden, eftersom disse sørger for alles behov i almindelighed, ligesom forældrene i særdeleshed. I den mest udstrakte betydning forstås der ved dette bud, at elske fædrelandet, fordi dette ernærer og beskytter dem, og derfor har fædrelandet (*patria*) sit navn fra fader (*pater*). Men forældrene bør yde fædrelandet, kongen og øvrigheden ære og indplante den i børnene.

306. I *den åndelige betydning* forstås der ved *at ære fader og moder*, at tilbede og elske Gud og kirken. I denne betydning forstås der ved *Fader Gud*, som er alles fader, og ved *moder kirken*. Børn og engle i Himlene kender ingen anden fader og ingen anden moder, eftersom de der fødes påny af Herren ved kirken, og Herren siger derfor: *I skulle ingen kalde eders Fader på jorden, thi en er eders fader, som er i Himlene* (Matt. 23:9). Dette

blev sagt for børn og engle i Himmelen, men ikke for børn og mennesker på jorden. Herren lærer det samme i den bøn, som er almindelig i de kristne kirker: *Vor Fader, Du, som er i Himlene, helliget worde Dit navn!* At der ved *moder* i den åndelige betydning forstås kirken, kommer deraf, at ligesom en moder på jorden nærer sine børn med naturlig føde, således nærer kirken dem med åndelig føde, og derfor kaldes også kirken overalt i Ordet *moder*, som hos Hoseas

Går i rette med eders moder, thi hun er ikke min hustru, og Jeg er ikke hendes mand (2:2, 5); hos Esajas: *Hvor er ders moders skilsmissebrev, hvem Jeg forskød* (50 : 1) ; og hos Ezekiel (16:45; 19: 10). Og hos evangelisterne: *Jesus udstrakte sin hånd mod disciplene og sagde: Min moder og mine brødre er de, som hører Guds Ord og gøre det* (Matt. 12 : 49, 50; Mark. 3 : 33, 34, 35; Lukas 8 : 21; Joh. 19:25, 26, 27).

307. I *den himmelske betydning* forstås der ved *fader* Vor Herre Jesus Kristus, og ved *moder* de helliges samfund, hvorved der forstås Hans kirke, udbredt over hele verden. At Herren er fader, er klart af disse skriftsteder: *Et barn er os født, en søn er os givet, hvis navn er Gud, Helt, Evigheds Fader, Fredsfyrste* (Es. 9:6). *Du er vor Fader; Abraham kender os ikke, og Israel erkender os ikke, men Du, Herre! er vor Fader, vor Genløser; fra Evighed af er Dit navn* (63:16). *Philippus sagde: Vis os Faderen! Jesus sagde til ham: Hvo Mig har set, har set Faderen; hvorledes siger du da: Vis os Faderen. Tror mig, at Jeg er i Faderen, og Faderen er i Mig* (Joh. 14:8 -t I ; 12 : 45). At der ved *moder* i denne betydning forstås Herrens kirke, er klart af disse Ord: *Jeg så staden, det hellige Nye Jerusalem, beredet som en brud, smykket for sin brudgom* (Joh. Åb. 21 : 2). Engelen sagde til Johannes: *Kom, jeg vil vise dig bruden, lammets hustru; og han viste mig den store stad, det hellige Jerusalem* (21 : 9, 10). *Lammets bryllup er kommet, og Hans brud har smykket sig. Salige er de, som er kaldede til lammets bryllups nadver* (19 : 7, 9), og desuden Matt. 9:15; Mark. 2:19, 20; Lukas 5:34, 35; Joh.3:29. At der ved det Nye Jerusalem forstås en ny kirke, som Herren nu opretter, kan ses i *Åbenbaringen afsløret*, Nr. 880, 881 ; denne kirke, og ikke den foregående, er hustru og moder i denne betydning. Det åndelige afkom, som fødes af dette ægteskab, er næstekærligheds-godheder og trosSandheder, og de, som er i disse fra Herren, kaldes børn af ægteskabet, Guds børn og fødte af Ham.

308. Det må fastholdes, at der fra Herren bestandigt udgår en guddommelig strømning af himmelsk kærlighed til alle, som antager Hans kirkes lære, og som adlyder Ham, ligesom små børn i verden adlyder fader og moder, hengiver sig til Ham og ønsker at ernæres, det vil sige, undervises af Ham. Fra denne himmelske strømning opstår en naturlig strømning, som består i kærlighed til børn, og er i højeste grad universal, idet den ikke blot påvirker mennesker, men også fugle og dyr, ja endog slanger, og ikke alene levende, men også livløse ting. Men for at Herren kunne virke ind i alt dette, ligesom ind i åndelige ting, skabte Han solen til i den naturlige verden at være som fader og jorden som moder. Thi solen er ligesom en fælles fader, og jorden er ligesom en fælles moder, af hvis ægteskab der fremkommer alle de spirer, som pryder jordens overflade. Fra indflydningen i den naturlige verden af denne himmelske strømning fremkommer plantelivets underfulde udfoldninger fra frø til frugt og til nyt frø. Deraf kommer det også, at der er mange slags vækster, der om dagen vender, så at sige, deres ansigt imod solen, og vender det bort igen, når solen går ned; derfor er det også, at der er blomster, som åbner sig, når solen står op, og lukker sig, når den går ned, og ligeledes, at sangfugle synger yndigt ved morgengry, og ligeså når de har fået næring af deres moder, jorden. Alle disse ærer således deres fader og deres moder. Hvad her er sagt, er vidnesbyrd om, at Herren ved hjælp af solen og jorden i den naturlige verden sørger for alt, hvad der er nødvendigt for levende og livløse ting. Derfor siges der hos David: *Lover Jehovah fra Himlene! Lover Ham, sol og måne! Lover Ham fra jorden, i søuhyrer og alle dyb! Lover Ham, frugttræer og alle cedre! , vilde dyr og alt kvæg, kryb og vingede fugle! jordens konger og alle folk, unge karle og jomfruer* (Psal. 148:1-12) ; og hos Job : *Spørg dyrene ad, og de skulle lære dig; eller himmelens fugle, og de skulle forkynde dig; tal til jorden, og den skal lære dig, og fiskene i havet skulle fortælle dig - hvo ved ikke om alle disse ting, at Jehovahs hånd har gjort det?* (12 : 7, 8, 9). *Spørg, og de skulle lære dig*, betyder: Se på dem, læg mærke til dem og døm fra dem, at Jehovah Gud har skabt dem.

DET FEMTE BUD

DU SKAL IKKE IHJELSLÅ.

309. Ved dette bud: *Du skal ikke ihjelslå* forstås der i den naturlige betydning, ikke at slå et menneske ihjel, og ikke at tilføje ham noget sår, hvoraf han kan dø, heller ikke at lemlæste hans legeme, og desuden ikke at påføre hans navn og rygte noget dødeligt ondt, eftersom rygte og liv hos mange går hånd i hånd. I en videre naturlig betydning forstås der ved mord fjendskab, had og hævn, som ånde død; thi mord ligger skjult i dem, ligesom ild i træ under asken; helvedes ild er intet andet, og derfor siger man også, at gløde af had, og at brænde af hævn. Dette er mord i hensigt, men ikke i gerning, og dersom frygt for loven og for gengældelse og hævn blev taget bort, ville det bryde ud i handling, især dersom der i hensigten var svig eller grusomhed. At had er mord, er klart af disse Herrens ord: *I har hørt, at det er sagt af de gamle: Du skal ikke ihjelslå, og hvo, som ihjelslår, skal være skyldig for dommen. Men Jeg siger eder, at hver den, som er vred på sin broder uden grund, skal være skyldig til helvedes ild* (Matt. 5 : 21, 22). Grunden hertil er den, at alt, hvad der er i hensigten, også er i viljen, og således, i sig selv betragtet, er gerning.

310. I den åndelige betydning forstås der ved mord alle måder, hvorpå menneskers sjæle dræbes og ødelægges, hvilke er forskellige og mangfoldige, såsom at vende dem bort fra Gud, religion og gudsdyrkelse, ved at ytre skamløse ting derimod og få dem til at tro sådanne ting, som leder dem til at fatte modbydelighed og også afsky derfor. Således er alle djævl og sataner i helvede, og med dem er alle i denne verden forbundne, som krænker og vanærer alt helligt i kirken. De, som ødelægge sjæle ved falskheder, forstås ved afgrundens konge, som kaldes Abaddon eller Apollyon, det er: Fordærveren (Joh. Åb. 9: 11); og i det profetiske ord ved de ihjelslagne, som på de følgende steder: *Jehovah Gud sagde: Vogt de slagtefår, hvilke de, der købe dem, dræbe* (Sach. 11 : 4, 5, 7). *Vi blive ihjelslagne for din skyld den ganske dag, vi er regnede som slagtefår* (Psal. 44 : 23). *I de kommende dage skal Jakob slå rødder . . . Mon han har slaget det, som han har slaget dets drabsmand?* (Es. 27 : 6,7). *Den fremmede kommer ikke uden for at stjæle og myrde fårene; Jeg er kommen, at de skulle have liv, og have overflødig* (Joh. 10:10); desuden på andre steder, som Es. 14 : 21 ; 26 : 21 ; 27 : 9; Jerem. 4 : 31 ; 12 : 3; Joh. Åb. 9: 4; 11 : 7. Heraf kommer det, at djævelen kaldes *en morder fra begyndelsen*, Joh. 8: 44.

311. I den himmelske betydning forstås der ved at ihjelslå, at vredes ubesindigt på Herren, at hade Ham, og at ville udlette Hans navn. Det er dem, om hvem det siges, at de korsfæste Ham, hvad de også ville gøre, ligesom jøderne gjorde, dersom Han skulle komme til verden, ligesom før. Dette forstås der ved *lammet, der stod ligesom slagtet* (Joh. Åb. 5:6; 13:8), og ved *den korsfæstede* (Joh. Åb. 11 : 8; Hebr. 6:6; Gal. 3: 1).

312. Hvordan menneskets indre er, hvis det ikke omdannes af Herren, har jeg klart set af djævlerie og sataner i helvede, thi de har bestandigt i sinde at dræbe Herren; og fordi de ikke kunne dette, bestræber de sig for at dræbe dem, som er Herren hengivne, men fordi de ikke kunne dette, således som menneskene i verden kunne, prøver de på enhver måde at ødelægge deres sjæle, det vil sige, ødelægge troen og næstekærligheden hos dem. Selve hadet og hævnens hos dem viser sig som mørkflammende og lysflammende ildsluer, hadet som mørkflammende og hævnens som lysflammende, dog er de ikke ildsluer, men tilsyneladelse. Deres hjerters grusomheder ses undertiden over dem i luften, ligesom kampe med englene og ligesom disses fald og nederlag; det er deres vrede og had imod himmelen, hvorfra sådanne skrækkelige fantasibilleder opstå. De samme vise sig også i afstand som alle slags vilde dyr, som tigre, leoparder, ulve, ræve, hunde, krokodiller og alle slags slanger; og hvis de se fredelige dyr i deres forbilledige former, angriber de dem i indbildningen og søge at dræbe dem. Der viste sig for mig ligesom drager, der stod ved siden af kvinder, som havde børn hos sig, og dem søgte de ligesom at opsluge, ifølge hvad der omtales i Joh. Åbenbaring kap. 12, hvilket ikke er andet end forbilleder af had imod Herren og Hans nye kirke. At de mennesker i verden, som ønske at ødelægge Herrens kirke, er lige med disse, viser sig ikke for deres medmennesker, fordi legemerne, hvormed de udføre deres moralske pligter, opsluger og skjuler sådant; men for englene, som ikke betragter deres legemer, men deres sjæle, viser de sig i

lignende former som de djævle, hvorom der er talt ovenfor. Hvem kunne have vidst sådanne ting, hvis ikke Herren havde opladt nogens syn og givet ham evne til at skue ind i den åndelige verden? Hvis dette ikke var sket, ville da ikke disse ting og andre af den største vigtighed være forblevne skjulte for menneskene i al evighed?

DET SJETTE BUD.

DU SKAL IKKE BEDRIVE HOR.

*313. I den naturlige betydning forstås der ved dette bud, ikke blot at bedrive hor, men også at ville og gøre uhøviske ting, og derfor at tænke og tale utugtigt. At blot det, at begære, er at bedrive hor, er klart af disse Herrens Ord: I have hørt, at der er sagt af de gamle: Du skal ikke bedrive hor. Nlen Jeg siger eder, at hver en, som ser på en kvinde for at begære hende, har allerede bedrevet hor med hende i sit hjerte (Matt. 5 : 27, 28). Grunden er den, at det, at begære, bliver ligesom gerningen, når det er i villjen, thi i forstanden indgår kun tillokkelsen, men i villjen hensigten, og det, at have begærlighed til hensigt, er gerning. Men mere herom kan ses i værket om *Ægteskabelig Kærlighed og utugtig Kærlighed*, udgivet i Amsterdam 1768, hvilket handler om modsætningen til den ægteskabelige kærlighed, Nr. 423 -443; om skørlevnet, Nr. **444-460**; om ægteskabsbrud og deres forskellige slags og grader, Nr. 473-499; om begærlighed efter at krænke en mø, Nr.501-505; om begærlighed efter afvekslinger, Nr. 506-510; om begærlighed efter voldtægt, Nr.511, 512; om begærlighed efter at forføre uskyldige, Nr. 513, 514; om tilregnelsen af begge kærligheder, den utugtige og den ægteskabelige, Nr. 523-531. Alle disse ting forstås ved dette bud i den naturlige betydning.*

*314. I den åndelige betydning forstås der ved at bedrive hor at besmitte det gode i Ordet og forfalske det sande deri. At også dette forstås ved at bedrive hor, har hidtil været ukendt, fordi Ordets åndelige betydning hidtil - har været skjult; at intet andet betegnes i Ordet ved at begå ægteskabsbrud, bedrive hor og leve utugtigt, er meget klart af følgende skriftsteder: *Løber omkring på Gaderne i Jerusalem, og søger, om I kunne finde nogen, som gør ret og søger sandhed. Da jeg mættede dem, bedrev de utugt (Jer. 5 : 1, 7). Hos Profeterne i Jerusalem har jeg set en afskyelig hårdnakkethed, at de begår ægteskabsbrud og gå om med løgn (23:14). De gjorde en dårskab i Israel og bedrev utugt og talte mit Ord løgnagtigt (29:23). De bedriver utugt, fordi de har forladt Jehovah (Hoseas 4: 10). Jeg vil udrydde den sjæl, som vender sig til spåkvinder og tegntydere for at bedrive utugt efter dem (3. Mos. 20 : 6). Man skal ikke slutte pagt med indbyggerne i landet, for at man ikke skal bedrive utugt efter deres guder (2. Mos. 34:15). Eftersom Babylon fremfor alle andre besmitter og forfalsker Ordet, derfor kaldes den den store skøge, og i Joh. Åb. siges der om den : *Babylon har gævet alle folkeslag at drikke af sin utugts vredes-vin (14 : 8). Engelen sagde : Jeg vil vise dig dommen over den store skøge, med hvem jordens konger have bedrevet utugt (17:1, 2). Han har dømt den store skøge, som fordærvede jorden med sin utugt (19 : 2). Eftersom jødefolket havde forfalsket Ordet, derfor kaldtes det af Herren en horagtig slægt (Matt. 12: 39; 16:4; Mark. 8:38), og horkarlens og horkvindens yngel (Es. 57 :3), foruden på mange andre steder, hvor der ved ægteskabsbrud og horeri forstås besmittelse og forfalskning af Ordet, som Jer. 3:6, 8; 13: 27; Ezek. 16: 15, 16, 26, 28, 29, 32, 33; 23:2, 3, 5, 7, 11, 14, 16, 17; Hoseas 5:3; 6:10; Nahum 3:1, 3, 4.***

315. I den himmelske betydning forstås der ved at bedrive hor, at fornægte Ordets hellighed og vanhellige det. At dette forstås i denne betydning, følger af den nys omtalte åndelige betydning, som er at besmitte det gode og forfalske det sande i Ordet. Ordets hellighed fornægter og forfalsker de, som af hjertet ler af alt, hvad der hører kirken og religionen til; thi alt i kirken og i religionen er, i den kristne verden, fra Ordet.

316. Der er forskellige årsager, som gør, at et menneske synes at være kydisk ikke alene for andre, men også for sig selv, og dog er han fuldstændigt ukysk; han ved nemlig ikke, at begærligheden, når den er i villjen, er gerning, og at den ikke kan fjernes uden af Herren efter anger. At afholde sig fra at gøre, gør ikke en kysk, men at afholde sig fra at ville, når man kan udføre gerningen, men ikke udfører den, fordi det er synd, dette er at være

kysk. Når f.eks. nogen afholder sig fra ægteskabsbrud og horeri (utugt) blot af frygt for den borgerlige lov og dens straffe, af frygt for tabet af sit gode navn og rygte, af frygt for deraf følgende sygdomme, af frygt for huslige tvistigheder med sin hustru og fremtidig forstyrrelse i hjemmet, af frygt for mandens og hans slægtninges hævn og for prygl af deres tjenere; eller af gerrighed, eller af svaghed, forårsaget enten af sygdom eller af misbrug eller af alderdom eller af nogen anden årsag til kraftløshed; ja, dersom han afstår derfra på grund af nogen naturlig eller moralsk lov, og ikke til samme tid af en åndelig lov, så er han dog i sit indre en horekarl og en skørlevner; thi han tror ikke destomindre, at ægteskabsbrud og skørlevned ikke er synder, hvorfor han i sin ånd ikke gør dem ulovlige for Guds øjne, men i ånden begår han dem, skønt ikke i legemet for verden; som en følge deraf taler han åbent til gunst for dem, når han efter døden bliver en ånd. Desuden kunne horekarle sammenlignes med lovbyggere, som krænker forpligtelser, og ligeledes med de gamles Satyrer og Priaper, som strejfede om i skovene og råbte: „Hvor er der jomfruer, trolovede og hustruer, med hvem vi kan lege?“ Horekarle viser sig også virkeligt i den åndelige verden som Satyrer og Priaper. De kunne også sammenlignes med bukke, som stinker ligesom også med hunde, som løber hid og did gennem gaderne og ser sig om og opsnuser hunde, de kunne forlyste sig med; og så fremdeles. Deres mandlige kraft, når de blive ægtemænd, kan sammenlignes med blomstringen af tulipaner i forårstiden, som efter en måneds tid afblomstre og visne.

DET SYVENDE BUD

DU SKAL IKKE STJÆLE.

317. I den naturlige betydning forstås der ved dette bud ifølge bogstaven, ikke at stjæle, røve eller drive sørøveri i fredstid, og i det hele taget ikke, hemmeligt eller under noget påskud, at berøve nogen hans gods. Det udstrækker sig også til alle bedragerier, ulovligt erhverv, åger og afpresninger, og ligeledes til underslæb ved betaling af told og skat og ved opgør af gjald. Arbejdere synes imod dette bud, når de udfører deres arbejde uærligt og svigagtigt, købmænd, som bedrager ved varer, vægt, mål og regninger; Officerer, som berøver soldater deres rette løn; Dommere, som for venskab, gaver, slægtskab og af andre grunde dømmer ved at fordreje lovene eller stridspunkterne, og således berøver andre deres gods, som med rette tilhører dem.

318. I den åndelige betydning forstås der ved *at stjæle*, at berøve andre deres trossandheder, hvilket sker ved falskheder og kætterske lærdomme. Præster, som forvalter deres embede blot for vindings eller verdslig æres skyld, og som lærer andre sådanne ting, som de se eller af Ordet kunne se, ikke er sandhed, er åndelige tyve, fordi de berøver folket frelsens midler, som er trossandheder. Disse kaldes også *tyve i ordet* på de følgende Steder: *Hvo, som ikke går ind ad døren i fårestien, men stiger andensteds over, han er en tyv og en røver. Tyven kommer kun for at stjæle og myrde og fordærve* (J oh. 10 : 1, 10). *Samler eder ikke liggendefæ på Jorden . . . men i Himmelen . . . hvor tyve ikke gennembryder, ej heller stjæler* (Matt. 6:19, 20). *Hvis tyve kom over dig, eller de, som anrette ødelæggelse om natten - ak, hvor er du da tilintetgjort! ville de ikke stjæle så meget, som var dem nok?* (Obad. 5). *De løber om i staden, render på muren, stiger ind i husene; de kommer ind igennem vinduerne som en tyv* (Joel 2:9). *De har lagt sig efter løgn, tyve bryder ind, en skare røver udeufor* (Hoseas 7: 1).

319. I den himmelske betydning forstås der ved *tyve* de, som tager guddommelig magt bort fra Herren, og ligeledes de, som tilregner sig Hans fortjeneste og retfærdighed. Selv om disse tilbede Gud, forlader de sig dog ikke på Ham, men på sig selv, og de tror heller ikke på Gud, men på sig selv.

320. De, som lærer falske og kætterske ting, og overtaler mængden til at tro, at de er sande og overensstemmende med den antagne kirkelære, og dog læse Ordet og derfra kan vide, hvad der er falsk, og hvad der er sandt, og ligeledes de, der bekræfter religionsfalskheder ved vildfarelser og forfører, kan sammenlignes med alle slags bedragerer og bedragerier, og fordi dette i sig selv i åndelig betydning er tyveri, kan

de sammenlignes med bedragerne, som præger falske penge, forgylder dem eller giver dem guldfarve, og udgiver dem for ægte; og ligeledes med dem, som behændigt kan skære og polere krystaller og hærde dem, og så sælge dem som diamanter, såvel som med dem, der udklæder sphinxer eller aber som mennesker med tildækkede ansigter og fører dem på heste eller muldyr igennem byer, og råber, at de er adelsmænd af gammel slægt. De ligner også dem, som sætte sminkede masker på levende og naturlige ansigter og skjuler deres skønhed. De ligner også dem, som fremviser marieglas og spejlsten, der glinser ligesom af guld og sølv, og sælger dem som stene af stor værdi. De kan også sammenlignes med dem, som ved teatrale forestillinger fører folk bort fra sand gudsdyrkelse og fra kirker til huse, hvor alle slags løjer finder sted. De, som bekræfter falskheder af enhver slags, idet sandhed ikke har nogen værdi for dem, og som blot forvalte præsteembedet for vindings og æres skyld, og således er åndelige tyve, kan sammenlignes med sådanne tyve, som bærer nøgler på sig, hvormed de kan oplukke alle huses døre, og ligeledes med leoparder og ørne, som skarpsynede se sig omkring for at udforske, hvor det rigeste bytte findes.

DET OTTENDE BUD

DU SKAL IKKE VIDNE FALSK MOD DIN NÆSTE

321. Ved at vidne falsk mod din næste, eller vidne falsk, forstås der i den naturlige betydning nærmest, at du skal ikke aflægge falsk vidnesbyrd for en dommer, eller for andre, udenfor retten, imod nogen, som uden grund beskyldes for noget ondt, og ikke bekræfte det ved Guds navn eller noget andet helligt, eller ved dig selv, og sådanne ting hos dig, som har hensyn til dit gode navn og rygte. Ved dette bud forstås der i en videre naturlig betydning løgne og politiske hyklerier af enhver slags, som har et ondt formål, og ligeledes at bagtale og vanære næsten, således at hans ære, navn og rygte, hvoraf hele menneskets karakter afhænger, skades. I den videste, naturlige betydning forstås der lumskhed, svig, onde hensigter imod nogen af forskellige grunde, såsom af fjendskab, had, hævn, misundelse, skinsyge o.s.v., thi disse onder skjuler et falsk vidnesbyrd i sig.

322. I den åndlige betydning forstås ved at vidne falsk, at overtale til at tro, at trosfalskhed er trossandhed, og at livsøndhed er livsgodhed, og omvendt, men at gøre dette og hint med forsæt og ikke af uvidenhed, følgelig at gøre disse ting, efter at man ved, hvad der er sandt og godt, men ikke før; thi Herren siger: *Er I blinde, da har I ikke Synd; men nu siger I: vi ser; derfor bliver eders synd* (Joh. 9:41). Dette falske forstås i Ordet ved løgn, og forsætter ved svig, på følgende steder: *Vi har lavet et pagt med døden og lavet et forbund med dødsriget; vi har sat løgn til vor tilflugt og falskhed til vort skjul* (Es. 28:15). *Det er et genstridigt folk, løgnagtige børn, børn, som ikke vil høre Jehovahs lov* (30: 9). *Fra profet og indtil præst lægger de alle vind på løgn* (Jer. 8 : 10). *Indbyggerne taler løgn, og hvad deres tunge angår, er der svig i deres mund* (Micha. 6 : 12). *Du lader dem, der taler løgn, gå til grunde; Jehovah afskyr en svigagtig mand* (Sal. 5: 7). *De har lært deres tunge at tale løgn ; deres bolig er midt i bedrageri* (Jer. 9: 5, 6). Fordi der ved løgn forstås falskhed, derfor siger Herren, at *djævelen taler løgn af sit eget* (Joh. 8:44). Løgn betyder falskhed og falsk taler også på de følgende Steder: Jer. 9 : 3, 4; 23: 14, 32; Ezek. 13:15-19; 21:29; Hos. 7: 1; 12:1; Nahum 3: 1; Sal. 120:2, 3.

323. I den himmelske betydning forstås der ved at vidne falsk, at bespotte Herren og Ordet, og således at bortdrive selve sandheden fra kirken, thi Herren er selve sandheden, ligeså Ordet. På den anden side forstås der i denne betydning ved at vidne, at tale sandhed, og ved vidnesbyrd selve sandheden. Deraf kommer det også, at de ti bud kaldes vidnesbyrddet, 2. Mos. 25:16, 21, 22; 31 : 7, 18; 32:15, 16; 40:20; 3. Mos. 16: 13. Og fordi Herren er selve sandheden, siger Han om sig selv, at Han vidner; at Herren er selve sandheden, Joh. 14: 6; Job. Åb, 3 : 7, 14; og at Han vidner om sig selv, Joh. 3 : 11 ; 8 : 13-19; 15 : 26; 18 : 37, 38.

324. De, som taler falsk af svig eller forsæt og udtaler det med et tonefald som af åndelig tilbøjelighed, og endnu mere, dersom de iblander sandheder fra Ordet, som de derved forfalsker, blev af de gamle kaldt

besværgere (hvorom se *Åbenbaringen afsløret* Nr. 462), og også spåmænd og slanger af kundskabens træ på godt og ondt. Disse falsknere, løgnere og bedragere kunne sammenlignes med dem, som taler indsmigrende og venligt med deres uvenner, og mens de taler, holdes bag ryggen en dolk, for dermed at dræbe dem. Og de kan sammenlignes med dem, som dypper deres sværd i gift og således overfalder deres fjender, og med dem, som blander akonit i vand og gift i vin og sukkergodt. De kan også sammenlignes med smukke og tillokkende skjøger, som er befængte med en ondartet syge; ligeledes med tornebuske, som såre lugte nerverne, når de bringes nær hen til næsen, såvelsom med sukkerholdigt gift, og også med gødning, som om efteråret, når den er tørret, udbreder en stærk lugt. Sådanne beskrives i Ordet ved pantere, se *Åbenbaringen afsløret*, Nr. 572.

NIENDE OG TIENDE BUDORD

DU SKAL IKKE BEGÆRE DIN NÆSTES HUS. DU SKAL IKKE BEGÆRE DIN NÆSTES HUSTRU, ELLER HANS SVEND, ELLER HANS PIGE, ELLER HANS OKSE, ELLER HANS ASEN, ELLER NOGET, SOM HØRER DIN NÆSTE TIL.

325. I den lærebog, som nutildags er i brug, er disse Ord adskilte i to bud, i eet, som er *det niende: Du skal ikke behære din næstes hus*, og i et andet, som er *det tiende: Du skal ikke begære din næstes hustru, eller hans svend, eller hans pige, eller hans okse, eller hans asen, eller noget, som hører din næste til*. Fordi disse to bud udgør eet, og i 2. Mos. 20: 17 og 5. Mos. 5:21 eet vers, har jeg besluttet at behandle dem begge sammen, dog ikke fordi jeg ønsker at gøre dem til eet bud, da jeg, ligesom før, betragter dem som to, eftersom disse bud kaldes *Ti Ord* i 2. Mos. 34 : 28 og 5. Mos. 4:13; 10 : 4.

326. Disse to bud henviser til alle de bud, som gå forud, og de lærer og indskærper, at man ikke må gøre det onde og heller ikke begære det, følgelig, at de ikke alene angår det ydre menneske, men også det indre, thi den, som ikke gør det onde, men dog begærer at gøre det, gør det alligevel. Thi Herren siger: *Jeg siger Eder, at hver den, som ser på en kvinde for at begære hende, har allerede bedrevet hør med hende i sit hjerte* (Matt. 5: 27, 28). Og det ydre menneske bliver ikke et indre, eller handler ikke som eet med det indre menneske, førend begærlighederne er fjernet. Dette lærer Herren også, idet Han siger: *Ve eder, I skriftkloge og Farisæer, I øjenskalkel! at I renser bægere og fade udvensigt, men indvendigt er de fulde af rov og uretfærdighed. Du blinde Farisæer! rens først det, som er inden i bægeret og fadet, at også det udvendige på dem må blive rent* (Matt. 23: 25, 26); og desuden i hele dette kapitel fra begyndelsen til enden. Det indre, som er farisæisk, er begærligheder efter de Ting, som det befales i første, andet, femte, sjette, syvende og ottende bud, at man ikke må gøre. Det er bekendt, at Herren, da Han var i verden, lærte de indre ting, som høre til kirken, og kirkens indre Ting er, ikke at begære, hvad der er ondt, og således lærte Han, at det indre og det ydre menneske skal udgøre eet. Dette er at fødes påny, hvorom Herren talte til Nicodemus (Joh. 3); og ingen kan fødes påny eller genfødes, altså blive et indre menneske, uden af Herren. For at disse to bud kan pege hen til alle de foregående, at de ikke skulle begæres, derfor nævnes først hus, derefter *hustru*, derpå *svend, pige, okse* og *asen*, og tilsidst *alt, hvad der hører næsten til*; huset indeslutter nemlig alt det, der følger efter, thi i det er *husbond, hustru, svend, pige, okse* og *asen*. Hustruen, som nævnes efter hus, indeslutter dernæst, hvad der følger efter; thi hun er herskerinde, ligesom husbonden er herre i huset; svenden og pigen er under dem, og oksen og asenet under disse, og tilsidst *alt, som er under eller udenfor*, derved at der siges *alt, hvad der hører næsten til*. Heraf er det klart, at der i disse to bud peges hen til alle de forudgående, i det hele og det enkelte, i en udstrakt og en snæver betydning.

327. I den åndelige betydning forbydes ved disse bud alle begærligheder, som er ånden modsatte, altså alt, hvad der strider imod kirkens åndelige ting, hvilke i særdeleshed har hensyn til tro og næstekærlighed, thi hvis begærlighederne ikke undertryktes, ville kødet ifølge sin frihed styrte sig ind i alle slags ondheder; thi vi ved fra Paulus, at *kødet begærer imod ånden, og ånden imod kødet* (Gal. 5:17); og fra Jakob: *Enhver fristes, når han drages og lokkes af sin egen begærlighed; derefter, når begærligheden har undfanget, føder den synd, og*

når synden er fuldkommet, føder den død (1 : 14, 15); og ligeledes fra Peter: Herren bevarer de uretfærdige til dommens dag at straffes, og mest dem, som vandre efter kødet i begærlighed (2. Peter 2 : 9, 10). I en hovedsum: Når disse to bud forstås i den åndelige betydning, har de hensyn til alt, hvad der i det foregående er blevet anført i den åndelige betydning, nemlig at de ikke skulle begæres, ligeledes til alt, hvad der i det foregående er blevet anført i den himmelske betydning; men at gentage alt dette er overflødig.

328. Kødets, øjnenes og de andre sansers begærligheder, adskilles fra åndens begærligheder, det vil sige, dens tilbøjeligheder, ønsker og glæder, er fuldstændigt lige med dyrenes begærligheder; derfor er de i sig selv dyriske; men åndens tilbøjeligheder er af samme beskaffenhed som englenes, og derfor må de kaldes sandt menneskelige. Forsåvidt derfor som Nogen hengiver sig til kødets begærligheder, er han et dyr og et vildt dyr, men forsåvidt som han ofrer disse for åndens ønsker, er han et menneske og en engel. Kødets begærligheder kan sammenlignes med fortørrede og forbrændte vindruer og med vilde druer, men åndens tilbøjeligheder med saftfulde og velsmagende druer, og ligeledes med smagen af vinen, der presses ud af dem. Kødets begærligheder kan sammenlignes med stalde, hvori der er æsler, bukke og svin, og åndens tilbøjeligheder med stalde, hvori der er ædle heste, og også får og lam; de er også lige så forskellige som et æsel og en hest, en buk og et får, og et svin og et lam; i det hele taget som slagter og guld, som kalk og sølv, og som koraller og rubiner o.s.v. Begærlighed og gerning hænge sammen som kød og blod, og som flamme og olie, thi begærligheden er i gerningen, ligesom luft fra lungerne, når man drager ånde og taler, og ligesom vind i sejlet, når man sejler, og ligesom vand i hjulet, hvorved en maskine sættes i bevægelse og virksomhed.

329. DE TI BUDORDS FORSKRIFTER INDEHOLDER ALT, HVAD DER ER FRA KÆRLIGHED TIL GUD, OG ALT, HVAD DER ER FRA KÆRLIGHED TIL NÆSTEN.

I otte af de ti buds forskrifter, i den første, anden, femte, sjette, syvende, ottende, niende og tiende, siges der intet, som hører til kærligheden til Gud og til kærligheden til næsten; thi der siges ikke, at Gud skal elskes, ej heller at Guds navn skal helliges, ej heller at næsten skal elskes. Altså siges der ikke, at man skal handle oprigtigt og ærligt imod ham, men blot: Du skal ikke have nogen anden Gud for mit ansigt; Du skal ikke tage Guds navn forfængeligt; Du skal ikke ihjelslå; Du skal ikke bedrive hor; Du skal ikke stjæle; Du skal ikke vidne falsk; Du skal ikke begære de ting, som hører din næste til. Altså siges det i al almindelighed: Du skal ikke ville, tænke og gøre noget ondt imod Gud eller imod næsten. Men grunden til, at sådanne ting, som ligefrem henhører til kærligheden til Gud og til næsten, ikke påbydes, men kun, at sådanne ting, som er dem modsatte, ikke skal gøres, er den, at i samme grad som mennesket skyer det onde som synd, vil han det gode, som hører til kærligheden til Gud og til næsten. At det første af kærlighed til Gud og af kærlighed til næsten er: ikke at gøre ondt, og at det andet er: at gøre godt, vil kunne ses i kapitlet om *næstekærligheden*. Der er to kærligheder, som er hinanden modsatte: Kærligheden til at ville og gøre godt, og kærligheden til at ville og gøre ondt; den sidste kærlighed er fra helvede, og den første er himmelsk; thi hele helvedet er i kærlighed til at gøre ondt, og hele Himmelen er i kærlighed til at gøre godt. Fordi nu mennesket er født ind i alle slags ondheder, derfor har han fra fødslen tilbøjelighed til, hvad der hører til helvede, og fordi han ikke kan komme i Himmelen, medmindre han bliver født påny, det vil sige, genfødt, er det nødvendigt, at de ondheder, der er fra helvede, først må fjernes, før han kan ville det gode, som hører til Himmelen, thi ingen kan blive antaget som barn af Herren, førend han er skilt fra djævelen. Men hvorledes det onde skal fjernes, og mennesket bringes til at gøre det gode, vil blive omhandlet i to kapitler, det ene om *anger*, og det andet om *omdannelse og genfødsel*. At det onde først må fjernes, førend det gode, som mennesket gør, bliver godt i Guds øjne, lærer Herren hos Esajas: *Toer eders, renser eders, borttager eders idrætters ondskab fra mine øjne; lærer at gører godt; om end eders synder er som skarlagan, skal de blive hvide som sne; om de end var røde som purpur, skal de blive som uld* (1 : 16-18). Noget lignende er dette hos Jeremias: *Stil dig i Jehovahs huses port, og du skal der udråbe dette ord: Så siger Jehovah Zebaoth, Israels Gud: Gør eders veje og eders idrætter gode! Forlad eders ikke på løgnagtige ord ved at sige: Jehovahs tempel, Jehovahs tempel, Jehovahs tempel (det vil sige: kirken) er her! Skulle I stjæle, slå ihjel og bedrive hor og sværge falsk, og så kom og stå for mit ansigt i dette hus, som er kaldet efter mit navn, og sig: Vi er frelst,*

*mens I gør alle disse vederstyggeligheder? Mon dette hus er blevet en Røverhule; ja Jeg, se, Jeg har set det, siger Jehovah (7:2,3, 4, 9, 10, I 1). At bønner til Gud ikke høres, før toning eller renselse fra det onde har fundet sted, læres også hos Esajas: Jehovah siger: *Ve et syndigt folkeslag, et folk med svar misgerning! de forlod Jehovah, de opirrede Israels hellige, de er vejet tilbage. Når I udbrede eders hænder, skjuler Jeg mine øjne for eder; hvor meget I end beder, hører Jeg dog ikke (1 : 4, 15).* At kærligheden til Gud og næsten følger den, som adlyder de ti buds forskrifter ved at sky det onde, er klart af disse Herrens ord hos Johannes: *Jesus sagde: Hvo, som har mine befalinger og holder dem, han er den, som Mig elsker; og hvo Mig elsker, skal elskes af min Fader, og Jeg skal elske ham og åbenbare Mig for ham . . . Og vi skulle komme til ham og tage bolig hos ham (14 : 21, 23).* Ved „befalinger“ der forstås der fornemmelig de ti buds forskrifter, altså det, at man ikke skal gøre det onde og heller ikke begære det, og at således menneskets kærlighed til Gud og Guds kærlighed til mennesket følger som det gode, efter at det onde er fjernet.*

330. Der er sagt, at såvidt som et menneske skyer det onde, vil han det gode; Grunden hertil er den, at det onde og det gode er hinanden modsatte, thi det onde er fra helvede og det gode fra himmelen ; såvidt derfor som helvede, det vil sige, det onde fjernes, nærmer himmelen sig, og mennesket ser det gode. At dette forholder sig således, er meget klart af otte bud i de ti bud, når de betragtes, som følger : I. Såvidt som nogen ikke dyrker andre guder, dyrker han den sande gud. II. Såvidt som nogen ikke tager Guds navn forfængeligt, elsker han alt det, som er fra Gud. III. Såvidt som nogen ikke vil ihjelslå og handle af had og hævn, vil han sin næstes vel. IV. Såvidt som nogen ikke vil bedrive hor, vil han leve kysk med en hustru. V. Såvidt som nogen ikke vil stjæle, stræber han efter ærlighed. VI. Såvidt som nogen ikke vil vidne falsk, vil han tænke og tale sandhed. VII og VIII. Såvidt som nogen ikke vil begære de ting, som tilhøre næsten, vil han, at næsten skal nyde godt af sit eget. Heraf er det klart, at de ti buds forskrifter indeholder alt, som hører til kærligheden til Gud og til kærligheden til næsten. Derfor siger Paulus: *Hvo, som elsker den anden, har opfyldt loven; thi det: du skal ikke bedrive hor, du skal ikke ihjelslå, du skal ikke stjæle, du skal ikke bære falsk vidnesbyrd, du skal ikke begære, og om der er noget andet bud, indbefattes som i en hovedsum i dette ord: Du skal elske din næste som dig selv. Kærligheden gør ikke næsten ondt; derfor er kærligheden lovens fylde (Rom. 13 : 8, 9, 10).* Hertil bør føjes to grundsætninger til brug for den Nye Kirke: I. Ingen kan sky det onde som synd, og gøre det gode, som er godt i Guds øjne, fra sig selv, men såvidt som nogen skyer det onde som synd, gør han det gode, ikke fra sig selv, men fra Herren. II. Et menneske bør sky det onde som synd, og kæmpe imod det, ligesom fra sig selv, og dersom nogen skyer det onde af nogensomhelst anden grund end, fordi det er synd, skyer han det ikke, men opnår kun, at det ikke kommer til syne for verden.

331. Grunden til, at det onde og det gode ikke kan være sammen, og at såvidt som det onde fjernes, bliver det gode set og følt, er den, at der fra enhver i den åndelige verden udgår en strømning af hans kærlighed, som spreder sig rundt omkring, og påvirker og frembringer samstemning og modvilje; ved disse strømninger skilles de gode fra de onde. At det onde må fjernes, førend det gode kan erkendes, føles og elskes, kan sammenlignes med mange ting i den naturlige verden, som med følgende: Ingen kan gå hen til en anden, som har en leopard og en panter i sit kammer, og som, fordi han giver dem føde, bor trygt sammen med dem, medmindre han først fjerner disse vilde dyr. Hvilket menneske, som var indbudt til en konges og dronnings bord, ville ikke først vaske sit ansigt og sine hænder, før han gik derhen? Og hvem går efter brylluppet ind i brudekammeret med sin brud, medmindre han først har vasket sig grundigt og iført sig bryllupsklædningen? Hvem renses ikke erts ved ild, og udskiller slaggerne, før han får rent guld og sølv? Hvem adskiller ikke klinten fra hveden, før han bringer den ind i laden? Og hvem tærsker ikke sin byg, for at skille stikkerne (avnerne) fra kornet, før det bringes i hus? Hvem tilbereder ikke det rå kød ved kogning, før det bliver spiseligt og sættes på bordet? Hvem ryster ikke ormene fra træerne i haven, for at ikke bladene skulle fortæres og således frugten gå tabt? Hvem afskyer ikke snavs i huse og gårde, og fjerner det, i særdeleshed når der ventes en fyrste, eller en fyrstes datter som brud? Hvem elsker og vil ægte en pige, som er befængt med ondartet syge, eller besat med blegner og åreknuder, hvormed hun end sminker ansigtet, klæder sig prægtigt, og søger at gøre sig tillokkende ved mundens indsmigrende tale? At et menneske bør rense sig selv fra det onde og ikke vente, at Herren skal gøre det

Den Sande Kristne Religion.

Den universale teologi for den Nye Kirke

som er forudsagt af Herren i Daniel 7: 13, 14 og i Åbenbaringen 21: 1, 1

umiddelbart, er sammenlignelsesvis som om en tjener, hvis ansigt og klæder vare besudlede med sod og mæg, skulle komme op til sin Herre og sige: „Herre, vask mig!“ Ville ikke Herren sige til ham: „Du tåbelige tjener, hvad siger du? Se, der er vand, sæbe og et håndklæde. Har du ikke hænder og kraft til at bruge dem? Vask dig selv!“ Og Gud Herren ville sige: „Renselsesmidlerne er fra Mig, og din vilje og din kraft er også fra Mig. Brug derfor disse mine gaver og evner, som dine egne, og du vil blive rensset.“ At det ydre menneske skal renses, men ved det indre, lærer Herren hos Matthæus Kap. 23, fra begyndelsen til enden.

332. Hertil skal føjes *fire mindeværdigheder*. - *Første*. Engang hørte jeg høje råb, der boblede op nedenfra ligesom gennem vandet, eet til venstre: *Oh, hvor retfærdige!* et andet til højre: *Oh, hvor lærde!* og et tredje bagfra: *Oh, hvor vise!* Og da den tanke faldt mig ind, om der også i helvede er retfærdige, lærde og vise, blev jeg grebet af lyst til at se, om der er sådanne der, og det blev da sagt til mig fra Himmelen: Du skal få at se og høre. Og jeg gik da i ånden ud af huset, og så foran mig en åbning; der gik jeg hen og så ned, og se! der var en stige. Jeg steg ned ad den, og da jeg var kommen ned, så jeg et lavt fladt land, bevokset med buskvækster, blandede med tornebuske og nælder. Og jeg spurgte, om helvede var her; de sagde: „Det er den lavere jord, som er nærmest over helvede. Og da gik jeg frem efter råbene i orden, til det første: *Oh, hvor retfærdige!* og jeg så en hob af dem, som i verden havde været dommere og dømt på grund af venskab og gaver; derpå til det andet råb: *Oh, hvor lærde!* og jeg så en hob af dem, som i verden havde været ræsonnerere; og til det tredje råb: *Oh, hvor vise!* og jeg så en hob af dem, som i verden havde været bekræftere. Men jeg vendte mig fra disse til den første hob, som var dommere og dømt på grund af venskab og gaver, og som erklæredes for retfærdige. Og jeg så til siden ligesom et ampieheater, bygget af mursten og tækket med sorte teglsten, og det blev sagt mig, at der var deres retssal. Der var tre indgange til den på nordsiden, og tre på vestsiden, men ingen på syd og østsiden, et tegn på, at deres domme ikke vare retfærdigheds- men vilkårlighedsdomme. Midt i ampieheatret sås et ildsted, hvorpå de **tjenere, som passede ilden, kastede** fakler af svovl og jordbeg; Lyset derfra, som spredte sig hen til de kalkede vægge, fremstillede farvede billeder af flaggermus og nattens fugle; men ildstedet og lysudstrålingerne derfra i disse billedformer var forbilleder af deres domme og betegnede, at de kunne give alle spørgsmål et falsk skjær og bringe dem til at få et gunstigt udseende. Efter en halv times forløb så jeg gamle og unge mænd træde ind, iførte lange kjoler og kapper, og efter at de havde lagt deres huer tilside, satte de sig på stolene ved bordene for at afsige domme. Og jeg hørte og mærkede, hvor behændigt og skarpsindigt de af venskabshensyn bøjede og forandrede dommene til, hvad der så ud som retfærdighed, og det i den grad, at de ikke selv så andet, end at det uretfærdige var retfærdigt, og omvendt, at det retfærdige var uretfærdigt. Deres selvovertalelser i så henseende viste sig i deres ansigter og hørtes fra lyden af deres tale. Der blev da fra Himmelen givet mig oplysning, hvorved jeg fra hver enkelt af disse ting bemærkede, om den var retfærdig eller uretfærdig; og jeg så, hvor ivrigt de tildækkede, hvad der var uretfærdigt, og gav det udseende af at være retfærdigt; og fra lovene valgte de, hvad der var gunstigt for dem, og bøjede derefter det spørgsmål, som var under behandling; alt andet derimod satte de tilside ved hjælp af behændige ræsonnementer (falske slutninger). Efter afsigelsen af dommene, forkyndtes disse for deres klienter, venner og velyndere, som for at gengælde den gunstbevisning, der var ydet dem, hele vejen råbte: *Oh, hvor retfærdige!* *Oh, hvor retfærdige!* Derefter samtalede jeg med Himmelens Engle om dem, og fortalte dem nogle af de ting, jeg havde set og hørt, og Englene sagde, at „sådanne dommere forekommer andre som begavede med den største skarpsindighed, skønt de aldeles ikke ser noget af, hvad der er ret og billigt. Hvis du borttager venskabet for nogen, sidder de i retten ligesom billedstøtter og siger blot: „Jeg samtykker; jeg indrømmer dette eller hint.“ Grunden er den, at alle deres domme er forudfattede, og en forudfattet, gunstig dom følger sagen fra begyndelsen til enden; derfor ser de intet andet, end hvad der er til gunst for vennen; for alt det, som er imod ham, tillukker de øjet og kaster kun- et sideblik hen dertil; og hvis sagen tages op påny, indhyller de den i spidsfindigheder, ligesom en edderkop omspinder sit bytte i væven, og tilintetgøre den. Derfor er det, at hvis de ikke følge tråden i deres forudfattede dom, ser de ikke noget af, hvad der er retfærdigt. Det blev undersøgt, om de kunne se det, og det blev fundet, at de ikke kunne det. Beboerne af din verden ville undre sig over, at det forholder sig således, men sig dem, at dette er en Sandhed, som er udforsket af Himmelens Engle. Da de ikke ser noget af, hvad der er retfærdigt, betragter vi dem i Himmelen, ikke som mennesker, men som

menneskeuhyrer, hos hvilke de ting, som hører til venskab, udgør hovedet, de ting, som hører til uretfærdighed, brystet, de ting, som hører til bekræftelse, hænder og fødder, og de ting, som hører til retfærdighed, fodsålerne, og hvis disse sidste ikke er til gunst for vennen, forkaster de dem og træder dem under fødder. Men hvordan de er, betragtede i sig selv; skal du få at se, thi deres ende er nær." Og se, pludseligt åbnede jorden sig, og bordene styrtede over hverandre, og det tillige med at hele Amietheatret bleve opslugt og kastet ned i huler og indespærret. Og da blev det sagt til mig: „Ønsker du at se dem der?" Og se, da så jeg, at deres ansigter var som af poleret stål, deres legemer fra halsen til lænderne som billedstøtter, beklædte med leopardskind, og deres fødder som slanger, og jeg så lovbøgerne, som de havde haft liggende på bordene, forvandlede til spillekort, og i stedet for nu at sidde som dommere, fik de den beskæftigelse at gøre Zinnober til sminke, hvormed de skulle bemale skøgers ansigter og således forvandle dem til skønheder. Efter at jeg havde set dette, ønskede jeg at gå hen til de to andre hobe, til dem, hvor der kun var ræsonnerere, og til den anden, hvor der kun var bekræftere. Men der blev sagt til mig: „Hvil dig en lille stund; Engle fra det samfund, som er lige over dem, skal der blive givet dig til ledsagere; ved disse vil der blive givet, dig lys fra Herren, og du vil få underfulde ting at se."

333. Anden Mindeværdighed. - Efter nogen tids forløb hørte jeg atter fra den lavere jord de samme ord som for: *Oh, hvor lærde! Oh, hvor lærde!* Og jeg så mig omkring for at se, hvem der var tilstede, og se! der var Engle, som var i Himmelen umiddelbart over dem, der råbte: *Oh, hvor lærde!* Og jeg talte med dem om råbet, og de sagde, at det var de lærde, som blot ræsonnerere, om *det er eller ikke er*, og kun sjældent tænke, *at det er således*. De er derfor som vinde, der blæser og forsvinder, og som bark omkring træer uden marv, og som skaller om mandler uden kerne, og som skind om frugt uden kød; thi deres sind er uden indre dømmekraft og kun forenede med legemets sanser; når derfor selve sanserne ikke dømmes, er de ude af stand til at drage nogen slutning; kort sagt, de er kun sanselige, og af os kaldes de *ræsonnerere*. De kaldes ræsonnerere, fordi de aldrig kunne drage nogen slutning, men tage fat på alt, hvad de hører, og diskutere, om det er så, ved bestandigt at modsige. De elsker intet højere end at angribe sandheder og således at sønderlemme dem ved at trættes om dem. Disse er de, som tro om sig selv, at de er lærdere end alle andre i verden. Da jeg havde hørt dette, bad jeg Englene om at føre mig hen til dem, og de førte mig til en hule, hvorfra der gik trin ned til den lavere jord, og vi steg ned og fulgte råbet: *Oh, hvor lærde!* Og se, der var flere hundrede, som stod på eet sted og stampede på jorden. Da jeg undrede mig herover, spurgte jeg: „Hvorfor står de således og stamper på jorden?" og jeg tilføjede: „Således kunne de udhule grunden med fødderne." Hertil smilede Englene og sagde: „Det synes, som om de stå således, fordi de ikke tænker om noget, at det er således, men blot, om det er således, og de kives derom; og når tanken ikke går videre, synes det kun, som om de træder og stamper på eet sted, og ikke går fremad." Og Englene sagde: „De, som strømmer herind fra den naturlige verden og hører, at de er i en anden verden, samler sig på mange steder i hobe og spørger: „Hvor er Himmelen, og hvor er helvede?" ligesom også: Hvor er Gud?" og efter, at det er blevet sagt til dem, begynder de dog at ræsonnerere, diskutere og trættes, *om der er en Gud*. Dette gøre de, fordi der nutildags er så mange naturalister i den naturlige verden, og når samtalen mellem dem selv og med andre er om religionen, foreslå de at behandle dette spørgsmål, og behandlingen deraf ender sjældent i bekræftelsen af den tro, at der er en Gud; og siden efter slutter de sig mere og mere til de onde, og dette sker, fordi ingen kan gøre noget godt af kærlighed til det gode uden fra Gud." Derpå blev jeg ført ned til forsamlingen, og se! der viste sig for mig mennesker med ansigter af ganske godt udseende og iførte pyntelige klæder, og Englene sagde: „Således ser de ud i deres eget lys, men dersom lys fra Himmelen flyder ind, forandres både ansigter og klæder." Og det skete således, og da viste de sig med mørke ansigter og klædte i sorte sække; men da dette lys borttog, så de ud som før. Jeg talte da med nogle af forsamlingen, og sagde: „Jeg har hørt hobens råb omkring Eder: *„Oh, hvor lærde!*“ Lad os derfor tale sammen om ting, der er af den højeste lærdom." Og de svarede: „Sig, hvadsomhelst du vil, og vi ville tilfredsstille dig!" Og jeg spurgte: „Hvad for en religion er det, hvorved mennesket frelses?" Og de sagde: „Vi ville dele dette spørgsmål i flere, og før vi have afsluttet disse, kan vi ikke give noget svar. Og forhandlingen skal være følgende: 1. Om religion er noget. 2. Om der er frelse eller ikke. 3. Om een religion udretter mere end en anden. 4. Om der er en Himmel og et helvede. 5. Om der er et evigt liv efter døden, foruden mange andre ting." Og jeg

spurgte angående det første spørgsmål: *Om religion er noget.* Og de begyndte da at betragte det fra alle sider med en mangfoldighed af bevisgrunde, og jeg bad dem om at henstille det til forsamlingen, og det gjorde de, og det almene svar var, at dette spørgsmål behøvede så megen undersøgelse, at det ikke kunne sluttet inden aften. Og jeg spurgte: „Mon I kunne blive færdige med det inden et år?” Og een sagde: „Ikke engang i hundrede år.” Og jeg sagde: „I Løbet af den tid er I uden religion, og fordi frelse afhænger deraf, er I uden tanke, tro og håb om frelse.” Og han svarede: „Skulle det ikke først bevises, om der er religion, og hvad den er, og om den er noget? Dersom der er religion, vil den også være noget for de vise; hvis den ikke er, vil den kun være for den store hob. Det er en bekendt sag, at religion kaldes et tvangsbånd, men spørgsmålet er: For hvem? Hvis den kun er for den store hob, er den ikke noget i sig selv; hvis den også er for de vise, er den noget.” Da jeg hørte disse ord, sagde jeg: „I er alt andet end lærde, thi I kan ikke tænke anderledes om noget, end om det er noget, og det vender I så til begge sider. Kan nogen være lærd, medmindre han ved noget med vished, og så skrider frem deri, ligesom en mand skrider frem fra trin til trin, og gradvis til visdom? Ellers berører I ikke engang sandhederne med fingerspidsen, men I fjerner dem mere og mere af syne. Blot at ræsonnere, om en ting er eller ikke er, er at ræsonnere om en hat, som aldrig tages på, eller om en sko, som aldrig er prøvet. Hvad andet følger så deraf, end at I ikke vide, om noget virkeligt er til, eller om det er noget andet end en forestilling, og derfor om der gives nogen frelse, om der er et evigt liv efter døden, om een religion er bedre end en anden, om der er en Himmel og et helvede. I kan ikke tænke noget om disse ting, så længe I standser ved det første trin og stamper i sandet der, og ikke sætte den ene fod foran den anden og gå fremad. Tag eder i agt at ikke eders sind, medens I således stå udenfor uden dømmekraft, indvendigt skulle forhærdes og blive til saltstøtter.” Da jeg havde talt således, gik jeg bort, og af forbitrelse kastede de sten efter mig; og da så de for mig ud som billedstøtter, hvori der ikke er nogen menneskeforstand. Og jeg spurgte Englene om deres skæbne, og de sagde, at de laveste af dem sendes ned i dybet, i en ørken der, og tvinges til at bære byrder, og fordi de ikke kunne udsige noget fornuftigt, praler de og snakker tåbelige ting; og der ser de i afstand ud som æsler, der bære byrder.

334. *Tredie Mindeværdighed.* = Derefter sagde en af Englene: „Følg mig til det sed, hvor de råber *Oh, hvor Vise!*” Og han sagde: „Du vil få vnskabninger af mennesker at se; du vil se asigter og lgemer, som mennesker har og dog er de ikke mennesker.” Og jeg sagde: „Er de da dyr?” Han svarede: „De er ikke dyr, men dyr-mennesker; thi de er sådanne, som aldeles ikke kan se, om sandhed er sandhed, eller ikke; og dog kunne de få hvadsomhelst, de ville, til at se ud som sandhed; sådanne kaldes hos os *bekræftere*.^o Og vi fulgte råbet, og vi kom til stedet, og se; en hob ,ænd, og omkring den en menneskevrimmel, og i vrimmelen nogle af adelig herkomst, som, da de hørte, at de bekræftede alt, hvad de sagde, og begunstigede dem med så åbenbart bifald, vendte sig om og sagde: „*Oh, hvor Vise!*” Men engelen sagde til mig: „Lad os ikke gå hen til dem, men lad os kalde een ud fra hoben, og det gjorde vi, og trådte til siden med ham, og talte om forskellige ting, og han bekræftede dem een for een, så at de tilsidst så ud som sandhed. Og vi spurgte ham, om han også kunde bekræfte det modsatte; han sagde, at det kunne han lige så godt, som det forrige. Da sagde han ligefrem og fra hjertet: „Hvad er sandhed? Gives der noget sandt i tingenes natur, andet end hvad mennesket gør til sandhed? Sig hvadsomhelst, I vil, og jeg vil gøre det til sandhed.” Og jeg sagde: „Gør det til sandhed, at troen er alt i kirken.” Og han gjorde det så behændigt og snildt, at de lærde, som stod omkring os, beundrede ham og tilklappede ham deres bifald. Derefter bad jeg ham gøre det til sandhed, at næstekærligheden er alt i kirken; og han gjorde det, og derefter, at næstekærligheden intet er i kirken, og begge dele beklædte og prydede han med tilsyneladelser, således at de hosstående så på hverandre og sagde: „Er dette ikke en viis mand?” Og jeg sagde: „Ved du ikke, at næstekærlighed er, at leve ret, og at tro er, at tro ret? Mon ikke den, som lever ret, også tror ret? og at altså tro hører til næstekærlighed, og næstekærlighed hører til tro? Ser du ikke, at dette er sandhed?” Han svarede: „Jeg vil gøre det til sandhed, og så skal jeg se.” Og han gjorde så, og sagde: „Nu ser jeg det.” Men straks efter gjorde han det modsatte deraf til sandhed, og sagde da: „Jeg ser også, at dette er sandhed.” Hertil smilede vi og sagde: „Er det ikke modsætninger? Hvorledes kan to modsætninger ses som sandhed?” Da han blev vred herover, svarede han: „I farer vild; begge Dele er sandhed, eftersom intet andet er sandhed, end hvad mennesket gør til sandhed.” I nærheden af os stod een, som havde været en gesandt af første rang. Han undrede sig her over og sagde: „Jeg indrømmer, at der i verden gives noget, som ligner dette; men ikke

Den Sande Kristne Religion.

Den universale teologi for den Nye Kirke

som er forudsagt af Herren i Daniel 7: 13, 14 og i Åbenbaringen 21: 1, 1

destomindre er du afsindig. Gør det til sandhed, hvis du kan, at lys er mørke, og at mørke er lys." Og han svarede: „Jeg skal gøre dette med lethed. Hvad er lys og mørke andet end tilstande i øjet? Forandres ikke lys til skygge, når øjet kommer fra et solbeskinnet sted, ligesom også, når et menneske fæster sit blik med al kraft på solen? Hvem ved ikke, at øjets tilstand da forandres, og at lys da viser sig som skygge; og på den anden side, når øjets tilstand vender tilbage, at denne skygge viser sig som lys? Ser ikke en ugle nattens mørke som dagens lys og dagens lys som nattens mørke, og da selve solen ganske som en dunkel og mørk kugle? Hvis noget menneske havde øjne som en ugle, hvad ville han da kalde lys, og hvad mørke? Hvad er da lys andet end en tilstand i øjet? Og når det kun er en tilstand i øjet, er da ikke lys mørke og mørke lys? Derfor er både det ene og det andet sandt." Men fordi denne bekræftelse forvirrede nogle, sagde jeg: „Jeg har bemærket, at denne bekræfter ikke ved, at der gives sandt lys og uægte lys, og at begge disse lys se ud, som om de var lys, men dog er uægte lys, i sig selv, ikke lys, men i forhold til sandt lys er det mørke. En ugle er i uægte lys, thi der er i dens øjne en begærlighed efter at forfølge og fortære fugle, og dette lys får dens øjne til at se om natten, aldeles ligesom katte, hvis øjne i kældere se ud som tændte lys. Det er det uægte lys, der opstår af begærlighed efter at forfølge og fortære mus, som frembringer dette i deres øjne. Heraf er det klart, at solens lys er sandt lys, og at begærlighedens lys er uægte lys." Derefter bad gesandten bekræfteren om at gøre det til sandhed, at en ravn er hvid og ikke sort. Og han svarede: Dette skal jeg også gøre med lethed." Og han sagde: „Tag en nål eller en kniv, og opskær ravnens fjer; tag så fjer bort og betragt ravnens hud; er den ikke hvid? Hvad er det sorte, som er omkring, andet end en skygge, hvoraf man ikke kan dømme om ravnens farve? Spørg dem, som er kyndige i lyslæren, om sort blot er en skygge, og de vil sige: Mal en sort sten eller glas til fint pulver, og du vil få at se, at pulveret er hvidt." Men gesandten svarede „Ser ikke ravnens sort ud for øjet?" Men bekræfteren svarede: „Vil du, som er et menneske, tænke noget fra tilsyneladelse? Du kan vistnok sige fra tilsyneladelse, at en ravn er sort, men du kan ikke tænke det; du kan fx.: sige fra tilsyneladelse, at solen står op og går ned, men da du er et menneske, kan du ikke tænke det, fordi solen står ubevægelig, og jorden går fremad. Således er det også med ravnens. Tilsyneladelse er tilsyneladelse. Sig, hvad du vil, en ravn er helt igennem hvid; den bliver også hvid, når den bliver gammel; det har jeg set." Efter disse ord så de hosstående på mig, og derfor sagde jeg, at det er sandt, at en ravnens fjer indvendigt har noget af det hvide ved sig, ligesom også dens hud, men dette er tilfældet ikke alene med ravn, men også med alle fugle i universet, og ethvert menneske skjelner fuglene efter udseendet af deres farve; hvis dette ikke var således, kunne man sige om enhver fugl, at den er hvid, hvilket er urimeligt og til ingen nytte. Derefter spurgte gesandten: „Kan du gøre det til sandhed, at du er afsindig?" Og han sagde: „Det kan jeg, men jeg vil ikke; hvem er ikke afsindig?" Derpå bad de ham om at sige fra hjertet, om han spøjte, eller om han troede, at der ikke er nogen sandhed uden, hvad mennesket gør til sandhed. Og han svarede: „Jeg sværger, at jeg tror det." Nu blev denne bekræfter af hvadsomhelst sendt hen til Englene, som undersøgte ham med hensyn til hans beskaffenhed, og efter undersøgelsen sagde de, at han ikke besad et gran af forstand, fordi alt, hvad der er over fornuften, var tillukket hos ham, og kun det, som er under fornuften, var åbent. Over fornuften er der åndeligt lys, og under fornuften er der naturligt lys, og dette lys hos mennesket er sådant, at han kan bekræfte, hvadsomhelst han har lyst til. Men hvis det åndelige lys ikke flyder ind i det naturlige lys, ser mennesket ikke, om en sandhed er sandhed, og følgelig heller ikke, om en falskhed er falskhed. At se dette og hint, er fra det åndelige lys i det naturlige lys, og det åndelige lys er fra himmelens Gud, som er Herren; derfor er denne bekræfter af hvadsomhelst ikke et menneske, heller ikke et dyr, men et dyr-menneske. Jeg spurgte englene om sådannes skæbne, om de kunne være sammen med de levende, da menneskets liv er fra åndeligt lys, og derfra hans forstand. Og de sagde, at når sådanne mennesker er alene, kunne de ikke tænke og derfor heller ikke tale noget, men de stå stumme som automater, og ligesom i en dyb søvn, og såsnart som de opfange noget med ørene, vågne de op. Og de tilføjede, at de, som i deres inderste er onde, blive sådanne; det åndelige lys ovenfra kan ikke flyde ind i dette onde, men kun noget åndeligt gennem verden, og derfra havde de den evne at kunne bekræfte. Da dette var sagt, hørte jeg fra de engle, der undersøgte ham, den røst, som sagde: „Uddrag af det, som du har hørt, en almen slutning." Og jeg gjorde denne slutning: *En forstandig mand formår ikke at bekræfte, hvadsomhelst der behager ham, men en forstandig mand formår at se, at sandt er sandt og falsk er falsk, og at bekræfte det.* Derefter så jeg hen til hoben, hvor bekræfterne stod, og vrimmelen rundt om dem råbte: „Oh, hvor vise!" og se! en mørk sky bedækkede dem, og i skyen fløj der ugler og flagermus. Og det blev

sagt til mig: Uglerne og flagermusene, som flyver i denne sky, er tilsvarelses, og derfor tilsyneladelses af deres tanker, og det fordi bekræftelse af falskheder, så at de se ud som sandheder, fremstilles forbilledligt i denne verden under form af natfugle, hvis øjne indvendigt oplyses af uægte lys, hvorved de se genstande i mørket, som om de er i lyset. Et sådant uægte åndeligt lys have de, som bekræftede falskheder, indtil de se ud som sandheder og derefter troes at være sandheder. Alle disse have syn bagfra og ikke noget syn forfra.

335. Fjerde Mindeværdighed. - Engang ved Morgengry, da jeg vågnede op af min søvn, så jeg for mine øjne ligesom spøgelses i forskellige skikkelser, og bagefter, da det var morgen, så jeg Irllys i forskellige former, nogle ligesom beskrevne pergamentsblade, som atter og atter er sammenfoldede og så ud ligesom stjernesked, der, idet de faldt ned, forsvandt i luften, og nogle som åbne bøger, hvoraf flere skinnede som små måner, og andre brændte som lys; iblandt disse var der bøger, som hævede sig opad og forsvandt i højden, og andre, som faldt ned på jorden og der opløstes til støv. Af det, som jeg så, formodede jeg, at der under disse meteorers stod nogle, der diskuterede om indbildte ting, som de anså for at have stor betydning; thi i den åndelige verden viser der sig sådanne fænomener i luftkredsene som en følge af de nedenfor ståendes ræsonneren; og nu blev mit åndelige syn opladt, og jeg bemærkede en mængde ånder, hvis hoveder er bekransede med laurbærblade, og som er klædte i lange blomsterprydede kapper, hvilket betegnede, at de er ånder, som i den naturlige verden havde nydt stor anseelse for lærdom. Da jeg var i ånden, nærmede jeg mig og blandede mig i mængden, og da hørte jeg, at de skarpt og varmt diskuterede indbyrdes om *medfødte ideer*, om menneskene havde sådanne fra fødselen, ligesom dyr. De, som benægtede det, vendte sig bort fra dem, som bekræftede det, og tilsidst stod de adskilte fra hverandre, ligesom to hærskarer, der stod rede til at kæmpe med sværd; men fordi de ingen sværd havde, kæmpede de med skarpe ord. Men da stod der pludseligt en vis engleånd frem midt iblandt dem, og sagde med høj røst : „Jeg hørte i nogen afstand, ikke langt fra eder, at I på begge sider er i en heftig strid angående medfødte ideer, om menneskene have sådanne, ligesom dyrene; men jeg siger eder, *at menneskene ingen medfødte ideer har, og at dyrene heller ingen ideer har*; og I kives derfor om intet, eller, som man siger, om kejserens skæg, eller om ubetydeligheder." Da de hørte disse ord, blev de meget vrede og udbrød: „Kast ham ud ! der er ikke sund sans i, hvad han siger." Men da de vare- i begreb med at kaste ham ud, så de ham omgivet at himmelsk lys, som de ikke kunne bryde igennem; thi han var en engleånd. Derfor trak de sig tilbage og fjernede sig lidt fra ham. Og efter at dette lys var draget tilbage, sagde han til dem : „Hvorfor er I vrede? Hører først, og samler de grunde, som jeg skal anføre, og drager så selv en slutning derfra, og jeg forudser, at de, der udmærke sig ved dømmekraft, ville være enige med mig og stille de storme, der have rejst sig i eders sind." Til disse ord sagde de, men i en vred tone: „Tal da, vi ville høre." Og da begyndte han at tale, og sagde : „I tro, at dyrene have medfødte ideer, og det har I sluttet deraf, at deres handlinger synes at være ligesom fra tænkning, og dog kunne de slet ikke tænke, og ideer udspringe kun fra tænkning; og tænkningens særkende er, at man af en eller anden grund gør dette eller hint. Overvej derfor, om edderkoppen, der så kunstigt væver sin væv, tænker i sit lille hoved: „Jeg vil udstrækker trådene i denne orden og binde dem sammen med tværtråde, for at ikke min væv skal blive revet i stykker ved luftens stærke svingninger; og der, hvor trådene først samles, som danner midtpunktet, vil jeg berede mig et sæde, hvorfra jeg kan se alt, hvad der fanges i væven, så at jeg kan løbe derhen, som fx. hvis en flue skulle komme og blive indviklet i den; da vil jeg hurtig gribe den og omspinde den, og den skal tjene mig til føde." Fremdeles, mon bien tænker i sit lille hoved : „Jeg vil flyve ud; jeg ved, hvor de blomstrende enge er, og der vil jeg samle voks fra nogle af blomsterne, og udsuge honning fra andre, og af voksen vil jeg bygge små celler, der følge på hinanden i en række, på en sådan måde, at jeg og mine kammerater kan gå frit ind og ud, som gennem gader; og derefter ville vi lægge rigeligt honning op i dem, så der også kan blive nok for den kommende vinter, for at vi ikke skal dø" - foruden andre underfulde ting, hvori de ikke alene kappes med menneskenes klogskab i politisk og økonomisk retning, men i nogle tilfælde endog overgå den. (Se ovenfor, Nr. 12.) Endvidere: Mon humlebien tænker i sit lille hoved: „Jeg og mine kammerater ville bygge et lille hus af tyndt papir, hvis indvendige vægge vi ville danne i labyrintform, og midt i det vil vi anlægge ligesom et torv, hvortil og hvorfra der skal være indgange og udgange; og disse så kunstfærdigt anlagte, at ingen anden levende skabning, end de, som høre til vor slægt, skulle finde vejen til det inderste sted, hvor vi forsamles." Atter: Mon silkeormen tænker i sit lille hoved, mens den er en orm: „Nu er tiden til, at jeg skal

forberede mig til at spinde silke, for at jeg, når den er spunden, kan flyve bort og lege med mine kammerater i luften, hvor jeg ikke før kunne svinge mig op, og forskaffe mig afkom?" Mon andre orme tænker på samme måde, når de krybe gennem vægge og blive nymfer, larver, pupper og tilsidst sommerfugle? Mon fluen har nogen ide om, at parringen med en anden flue skal ske her og ikke der? Ligesom det er med disse små dyr, således er det også med dyr, der har et større legeme, som fx. med fugle og alle slags bevingede dyr, når de parre sig, samt når de bygge reder, lægge æg deri, sidder på dem og udruger deres unger, skaffe dem føde, opfostrer dem, indtil de flyver ud, og da jager dem bort fra rederne, som om de ikke var deres afkom; foruden utallige andre ting. Det samme er også tilfældet med jordens dyr, med slanger og med fisk. Hvem af eder kan ikke af de her omtalte ting se, at deres handlinger af egen drift ikke er en følge af nogen tanke, som alene er det, hvorfra en ide udgår? Den vildfarelse, at dyr har ideer, kommer ikke af noget andet, end af den indbildning, at de tænker ligesom mennesker, og at kun talen udgør forskellen." Derpå så engleånden sig omkring, og da han så, at de endnu var i tvivl om, hvorvidt dyr har tanke eller ikke, fortsatte han talen og sagde: „Jeg bemærker, at på grund af ligheden mellem de umælende dyrs og menneskenes handlinger, hænger der endnu ved eder den indbildning, at dyrene kan tænke; jeg vil derfor sige eder, hvorfra deres handlinger komme. Ethvert dyr, enhver fugl, enhver fisk, ethvert krybdyr og insekt har nemlig sin egen naturlige, sanselige og kødelige kærlighed, hvis sæde er deres hoveder og i dem hjernerne; gennem disse flyder den åndelige verden umiddelbart ind i deres legemssanser og bestemmer derved handlingerne, og dette er grunden til, at deres legemssanser er langt finere end menneskenes. Denne Indflydning fra den åndelige verden er det, som kaldes instinkt, og den kaldes således, fordi instinkt er til uden Tanken som middel; der lægges også andre ting til instinkt som en følge af vane. Men deres kærlighed, ved hvilken der fra den åndelige verden frembringes en bestemmelse til at handle, er kun for ernæring og forplantning, men ikke for nogen viden, indsigt og visdom, som er, hvad der lidt efter lidt frembringer kærlighed hos menneskene."

At heller ikke mennesket har nogen medfødt ide, ses klarlig deraf, at han ikke har nogen medfødt tanke, og hvor der ikke er nogen tanke, der er der heller ingen ide; thi den ene er fra den anden gensidigt. Dette kan man slutte sig til derfra, at nyfødte børn ikke kan gøre andet end die og ånde; at de kan die, kommer ikke af noget medfødt, men af den bestandige sugen i moders liv, og at de kan ånde, er fordi de lever, thi dette er et almindeligt livstegn. Selve deres legemssanser er i det dybeste mørke, og derfra arbejder de sig efterhånden ud ved hjælp af ydre genstande; ligeledes udvikles deres bevægelser ved vaner. Og efterhånden som de lærer at lalle ord, og give dem Klang, først uden ide om dem, oprinder der en billeddæmring i sjælen, og efterhånden som denne opklares, opstår der dunkle forestillinger, og derfra igen tanker. I forhold til udviklingen af denne tilstand opstå ideer, der - som ovenfor sagt - udgøre eet med tanken, og tanken, der fra først af er uden nogen ide, vokser ved undervisning. Derfor har menneskene ideer, dog ikke medfødte, men dannede, og fra dem udgår deres tale og handlinger. At intet andet hos mennesket er medfødt end en evne til at vide, forstå og blive viis, og ligeledes en tilbøjelighed til at elske ikke blot disse ting, men også næsten og Gud, kan ses ovenfor i en *Minndeværdighed* Nr. 48, og ligeledes nedenfor i en anden *Mindeværdighed*. Derefter så jeg mig omkring, og så i nærheden af mig Leibnitz og Wolf, som med stor opmærksomhed havde lyttet til de fornufts slutninger, som engleånden havde fremført; og da kom Leibnitz nærmere og gav sit bifald tilkende, men Wolf gik bort, både benægtende og bekræftende, thi han var ikke begavet med så stærk en indre dømmekraft som Leibnitz.